

Regum III

Helias et peccatus est eum et ait. **N**on dei. noli despicere animam meam et animas seruatorum tuorum quae mecum sunt. **E**cce descendit ignis de caelo et deuorauit duos principes quinquagenarios primos et quinquagenos qui cum eis erant. **S**ed nunc obsecro miserearis anime mee. **L**ocutus est autem angelus domini ad heliam dicens. **D**escende cum eo. **N**e timeas. **S**urrexit igitur et descendit cum eo ad regem et locutus est ei. **H**ec dicit dominus. **Q**uia misisti nuncios ad consulendum beelzebub deum acaron quasi non esset deus in israel a quo posses interrogare sermonem. **I**deo de lectulo super quem ascendisti non descendes. **S**ed morte morieris. **V**ox autem iuxta sermonem domini quem locutus est helias. **E**t regium ioram frater eius pro eo. **A**nno secundo ioram filii iosaphat regis iude. **N**on enim habebat filium. **R**eliqua autem uerborum octoeciae quae operatus est nonne haec scripta sunt in libro sermonum nona die regum israel.

II

Actum est autem cum leuare uellet dominus heliam per turbinem in caelum. **I**bat helias et heliseus de galgalis. **D**ixitque helias ad heliseum. **S**ede hic quia dominus misit me usque in bethel. **Q**ui ait heliseus. **U**iuat dominus et uiuat anima tua. quia non derelinquam te. **C**umque descendissent bethel egressi sunt filii prophetarum quae erant in bethel ad heliseum et dixerunt ei. **N**unquid nosti. quia hodie dominus tollet dominum tuum a te. **Q**ui respondit. **E**t ego noui. **S**ilete. **D**ixit autem helias ad heliseum. **S**ede hic. quia dominus misit me in hiericho. **E**t ille ait. **U**iuat dominus et uiuat anima tua quia non derelinquam te. **C**umque uisissent hiericho. accesserunt filii prophetarum qui erant in hiericho ad heliseum et dixerunt ei. **N**unquid nosti. quia dominus hodie tollet dominum tuum a te. **E**t ait. **E**t ego noui. **S**ilete. **D**ixit autem ei helias. **S**ede hic. quia dominus misit me usque ad iordanem. **Q**ui ait heliseus. **U**iuat dominus. et uiuat anima tua quia non derelinquam te. **F**erunt igitur ambo piter. et quinquaginta uiri de filiis prophetarum secuti sunt eos. **Q**ui et steterunt e contra longe. **I**lli autem ambo stabant super iordanem. **C**umque helias pallium suum et inuoluit illud et percussit aquas quae diuise sunt in ustra

que partem et transferunt ambo per siccum. **C**umque transissent helias dixit ad heliseum. **P**ostula quod uis ut faciam tibi antequam tollar a te. **D**ixitque heliseus. **O**bscuro ut fiat in me duplex spiritus tuus. **Q**ui respondit. **R**em difficilem postulas. **A**ttamen si uideris me quando tollar a te erit quod petisti. **S**i autem non uideris non erit. **C**umque pergerent et incederent sermocinarent. ecce currus igneus et equi ignei diuiserunt utrumque. **E**t ascendit helias per turbinem in caelum heliseus autem uidebat et clamabat. **P**ater mihi pater mihi currus israel et auriga eius. **E**t non uidit eum amplius. **A**pprehenditque uerimenta sua et scidit illa in duas partes. **E**leuauit pallium helie quod ceciderat ei. **R**euerfusque stetit super ripam iordanis et pallio helie quod ceciderat ei percussit aquas et non sunt diuise. **E**t dixit. **U**bi est deus helie etiam nunc. **P**ercussitque aquas et diuise sunt huc atque illuc. et transiit heliseus. **U**identes autem filii prophetarum qui erant in hiericho de contra dixerunt. **R**equirit spiritus helie super heliseum. **E**t uenientes in occursum eius adorauerunt eum proni in terram dixeruntque illi. **E**cce cum seruis tuis sunt quinquaginta uiri fortes qui possunt ire. et querere dominum tuum ne forte tulerit eum spiritus domini et piecerit eum in unum montium aut in unam uallium. **Q**ui ait. **N**olite mittere. **C**oegeruntque eum donec acquiesceret et diceret. **M**ittite. **E**t miserunt quinquaginta uiros. **Q**ui cum quiesissent tribus diebus non inuenierunt. **E**t reuersi sunt ad eum. **A**t ille habitabat in hiericho et dixit eis. **N**unquid non dixistis. **N**olite timere. dixeruntque tres uiri ciuitatis ad heliseum. **E**cce habitatio ciuitatis huius optima est sicut tu ipse domine prospicis. sed aquae pessime sunt et terra sterilis. **A**t ille ait. **A**fferite mihi uas nouum et mittite in illud sal. **Q**uod cum attulissent. egressus ad fontem aquarum misit in illud sal. et ait. **H**ec dicit. **S**anauit aquas has et non erit ultra in eis mors neque sterilitas. **S**anate sunt ergo aquae usque in diem hanc. iuxta uerbum helisei quod locutus est.

Ascendit autem inde heliseus in bethel. Cum
que ascenderet per viam pueri qui egressi
sunt de ciuitate et illudebant ei dicentes
Ascende calue ascende calue. Qui cum
resperisset vidit eos et maledixit eis in no-
mie domini. Egressique sunt duo viri de sal-
tu et lacerauerunt ex eis quadraginta duos
pueros. Abiit autem inde in more carme-
li. et inde reuersus est in samariam. **III**
Ioram vero filius achab regna-
uit super israel in samaria. anno deci-
mo octauo iosaphat regis iude
Regnavitque duodecim annis et fecit ma-
lum coram domino. sed non sicut pater su-
us et mater. Tulit enim statuas baal quas
fecerat pater eius. verumtamen in partibus hierolo-
am filij nabath qui peccare fecit israel ad-
hesit. nec recessit ab eis. Porro mesa
rex moab nutrebat pecora multa. et sol-
uebat regi israel centum milia agnorum et ce-
ntum milia arietum cum vellere suis. Cumque
mortuus fuisset achab peruaricatus est fe-
dus quod habebat cum rege israel. Egressus est
igitur rex ioram in die illa de samaria et re-
censuit vniuersum israel. misitque ad io-
saphat regem iuda dicens. Rex moab re-
cessit a me. veni mecum contra eum ad bellum.
Qui respondit. Ascenda. Qui me est tuus
est. plus meus plus tuus. et equi mei
equi tui. dixitque. Per quam viam ascende-
mus. At ille respondit. Per desertum idumee.
Perreperunt igitur rex israel et rex iuda
et rex edom. et circumierunt per viam septem
dierum. nec erat aqua exercitui et iumentis
que sequantur eos. Dixitque rex israel.
Heu heu heu. Congregauit nos dominus tres
reges ut traderet in manu moab. Et
ait iosaphat. Est ne hic propheta domini.
ut deprecemur dominum pro eum. Et respondit vnus
de seruis regis israel. Est hic heliseus fi-
lius saphat qui fundebat aquam super manum
helie. Et ait iosaphat. Est apud eum sermo
domini. Descenditque ad eum rex israel et io-
saphat rex iuda. et rex edom. Dixit autem
heliseus ad regem israel. Quid mihi et ti-
bi est. Vade ad prophetas patris tui et ma-
tris tue. Et ait illi rex israel. Quare con-
gregauit dominus tres reges hos ut trade-

ret eos in manus moab. Dixitque ad eum
heliseus. Quia dominus exercituum in cuius
conspetu sto. quod si non vultum iosaphat
regis iude erubescere. non attendissem quod
dem te nec resperissem. Nunc autem addo
cite mihi psalterium. Cumque caneret psalteres
facta est super eorum manus domini. Et ait. Hec
dicit dominus. Facite alueum torretis huius
fossas et fossas. Hec enim dicit dominus. Non
videbitis ventum neque pluuia. et alueus
iste replebitur aquis. et bibetis vos et familie
vestre et iumenta vestra. Parumque est hoc in con-
spectu domini. insuper tradet etiam moab in ma-
nus vestras. Et percutietis omnem ciuita-
tem munitam et omnem urbem electam et vni-
uersum lignum fructiferum succidetis cum
cisternis et fontibus aquarum obturabitur et omnem
agrum egregium operiet lapidibus. Factum est
igitur mane quando sacrificium offerri solet. et ec-
ce aqua veniebat per viam edom. Et repleta est
terra aquis. Vniuersi autem moabite audis-
sentes quod descendissent tres reges ut pu-
gnarent aduersus eos. conuocauerunt
omnes qui accincti erant balteo desuper et ste-
terunt in terminis. Primumque mane surge-
tes. et ortu iam sole ex aduerso aquarum vidit
moabite contra aquas rubeas quasi sangui-
nem. dixeruntque. Sanguis gladius est. Pug-
nerunt reges contra se et ceciderunt mutuo.
Nunc pergemus ad partem moab. Perreperunt
que in castra israel. Porro consurgens israel per-
cussit moab. At illi fugerunt coram eis. ve-
nerunt igitur qui vicerant. et percusserunt moab.
et ciuitates destruxerunt. et omnem agrum opti-
mum mittentes singuli lapides repleue-
runt. et vniuersos fontes aquarum obturave-
runt et omnia ligna fructifera succiderunt. ita
ut muri tantum fictiles remanerent. Et cir-
cudata est ciuitas a fundibularijs. et ma-
gna ex parte percussa. Quod cum vidisset rex
moab pualuisse. scilicet hostes. tulit secum se-
ptingentos viros educentes gladios ut
eriperent ad regem edom et non potuerunt. Arri-
piensque filium suum primogenitum qui regnum
erant. pro eo obtulit holocaustum super
murus. et facta est indignatio magna in israel.
Statimque recesserunt ab eo. et reuersi
sunt in terram suam. **III**

eius. Ingressusq; clausit ostiū sup se ⁊
sup puer. ⁊ orauit ad dñm. Et ascendit
⁊ incubuit sup puer. posuitq; os suum
sup os eius. et oculos sup oculos eius.
⁊ manus suas sup man⁹ eius. ⁊ incur-
uauit se sup eū. ⁊ calefacta ē caro pueri
At ille reuersus deambulauit in domo
semel huc atq; illuc ⁊ ascendit ⁊ incubu-
it sup eū. Et oscitauit puer septies. ape-
ruitq; oculos. Et uocauit giesi ⁊ dixit ei
Voca sunamitē hanc. Que uocata in-
gressa est ad eum. Qui ait. Tolle filiū
tuū. Venit illa ⁊ corruit ad pedes eius
⁊ adorauit sup terram. Tulitq; filiū su-
um ⁊ egressa ē. ⁊ heliseus reuersus ē in
galgalā. Erat autē fames in terra. ⁊ filij
pphetarū habitabāt corā eo. dixitq; vni
de pueris suis. Pone ollā grādē ⁊ coq̄
pulentū filijs pphetarū. Et egressus ē
vnus in agrū vt colligeret herbas agre-
stes. Inuenitq; quasi vitem siluestre ⁊
collegit ex ea coluquintidas agri et im-
pleuit palliū suū ⁊ reuersus cōscidit in
ollam pulmenti. Nesciebat em̄ qd eēt.
Infuderunt ergo socijs vt comederēt
Cūq; gustassent de coctione exclamaue-
runt dicentes. Mors in olla viri dei. Et
nō potuerunt comedere. At ille. Afferte
inquit farinam. Cūq; tulissent misit ī
ollom ⁊ ait. Infunde turbeyt comedāt
Et nō fuit amplius quicq; amaritudi-
nis in olla. Vir autē quidā venit de bal-
salisa deferēs vito panes primitiaz. ⁊ vi-
ginti panes hordeaceos. ⁊ frumentum
nouū in pera sua. At ille dixit. Da popu-
lo vt comedat. Rūditq; ei minister ei⁹
Quantū est hoc vt apponā coram cen-
tū viris. Rursum ille. Da ait populo vt
comedat. Nec enim dicit dominus. Co-
medent ⁊ supererit. Posu it itaq; coraz
eis. Qui comederūt ⁊ supfuit iuxta ver-
bum domini.

Naman princeps militie regis
sirie erat vir magnus apud do-
minū suū ⁊ honoratus. Per il-
lū em̄ dedit dñs salutem sirie. Erat autē
vir fortis ⁊ diues. sed leprosus. Porro
de siria egressi fuerāt latrūculi. ⁊ capti-

uam duxerāt de terra isrl' puellā puulaz
q̄ erat in obsequio vxoris naaman. Que
ait ad dñam suā. Utinā fuisset dñs me-
us ad pphxtā qui ē in samaria. profecto
curasset eū a lepra quā habet. Ingress-
sus est itaq; naaman ad dñm suū. ⁊ nū-
ciauit ei dicens. Sic ⁊ sic locuta ē puel-
la de terra isrl'. Dixitq; ei rex sirie. Cla-
de ⁊ mittā litteras ad regē israel. Qui
cū profectus esset ⁊ tulisset secū decem
talenta argenti ⁊ sex milia aureos et de-
cem mutatoria vestimētorū. ⁊ detulit lit-
teras ad regē isrl' in hec verba. Cū acce-
peris epistolam hanc. scito qd miserim
ad te naamā seruū meū vt cures euz a
lepra sua. Cūq; legisset rex isrl' lras. i-
dit vestimenta ⁊ ait. Nūqd de' ego sum
vt occidere possim ⁊ viuificare. quia iste
misit ad me vt curē hōiem a lepra sua.
Animaduercite ⁊ videte. q̄t occasiones
q̄rat aduersum me. Nō cū audisset he-
liseus vir dei. scidisse vicz regē israel ve-
stimēta sua. misit ad eū dicens. Quare
scidisti vestimēta tua. Veniat ad me
⁊ sciat eē pphetam ī israel. Venit ergo
naamā cū eqs ⁊ currib⁹. ⁊ stetit ad ostiū
domus helisei. Visitq; ad euz heliseus
nūciū dicens. Glade ⁊ lauare septies in
iordane ⁊ recipiet sanitatē caro tua atq;
mūdaberis. Irat' naamā cēdebat dicēs
Putabā qd egredere' ad me ⁊ stans in
uocaret nomē dñi dei sui. ⁊ tegeret ma-
nu sua locuz lepre ⁊ curaret me. Nūqd
non meliores sunt abana et pharphar
fluuij damasci oib⁹ aqs isrl' vt lauer in
eis ⁊ mūder. Cū ḡ vertisset se ⁊ abiret
indignās. accesserunt ad eū serui sui. ⁊
locuti sunt ei. Pater. ⁊ si rem grandez
dixisset tibi pphxta. certe facere debue-
ras. Quātomagis qd nūc dixit tibi. la-
uare ⁊ mūdaberis. Descēdit ⁊ lauit sep-
ties in iordane iuxta sermonē viri dei
⁊ restituta ē caro eius sicut caro pueri
puuli. ⁊ mūdatus ē. Reuersusq; ad virū
dei cū vniuerso comitatu suo. vxit ⁊ ste-
tit. corā eo ⁊ ait. Vere scio qd nō sit ali-
de' in vniuersa tra nisi tm̄ ī isrl'. Obse-
cro itaq; vt accipias bñdictionē a puo

Regulu XIII

tuo. At ille rñdit. Quirit dñs ante quez
 sto. qz nō accipiā. Cūq; vim faceret. pe
 nitus nō acquieuit. dixitq; naamā. Ue
 ris. Sed obsecro concede mihi seruo
 tuo. vt tollā onus duozū burdonū de
 terra. Nō em̄ faciet vltra fuis tu? ho
 locaufū aut victimaz dñs alienis. nisi
 dño. Hoc aut solū ē de q; tēperis dñm
 p suo tuo qñ ingrediet dñs meus tem
 plū rēmō vt adoret. et illo innitēte sup
 manū meā si adorauero i tēplo rēmō.
 adorāte eo in eodez loco vt iḡscat mihi
 dñs suo tuo p hac re. q; dixit ei. Glade i
 pace. Abijt ḡ ab eo electo tpe. dixitq; gie
 si puer viri dei. Depercit dñs me? naa
 mā siro isti. vt nō accipet ab eo q; attu
 lit. Quirit dñs qz curra post eū r accipiā
 ab eo aliqd. Et secutus ē gie si post ter
 gū naamā. Quē cū vidisset ille curren
 tē ad se de filijt de curru i occursum ei?
 ait. Recte ne sunt oīa. r ille ait. Recte.
 Dñs meus misit me ad te dicēs. Vos
 do venerūt ad me duo adolescentes de
 mōte effraim. ex filijs pphetarū. Da eis
 talentū argēti r vestes mutatorias du
 plices. Dixitq; naamā. Mel? ē vt acci
 pias duo talēta. Et coegit eū ligauitq;
 duo talēta argenti in duob; saccis r du
 plicia vestimēta. r imposuit duob; pue
 ris suis. qui r portauerāt corā eo. Cū
 q; venisset iā vesperi. tulit de manu eoz
 et reposuit in domo. dimisitq; viros et
 abierūt. ipe aut ingressus ficit coram
 domino suo. Et dixit helise? Cū venis
 gie si Qui rñdit. Non iuit seruus tu?
 quoz. At ille ait. Nonne cor meū in p
 senti erat. qñ reuersus est hō de curru
 suo in occursum tui. Nunc igitur acce
 pisti argentū r accepisti vestes vt emas
 oliueta r vineas r oues r lues et ser
 uos r ācillas. Sed r lepra naaman ad
 herbit tibi r semini tuo vsq; in sempi
 ternum. Et egressus est quasi nix ab eo
 leprosus.

CVI

Dixerūt aut filij pphetarū ad he
 liseū. Ecce locus in quo habita
 mus corā te angustus ē nobis
 Cam? vsq; ad iordanē r tollant singuli

de silua materias singulas vt edifice
 mus nobis ibi locū ad habitandū. qui
 dixit ite. Et ait vnus ex illis. Ceni ḡ et
 tu cū fuis tuis. Rñdit. Ego veniā. Et
 abijt cū eis. Cūq; venissent ad iordanē
 cedebāt ligna. Accidit autē vt cum vn?
 materiā tucidisset. caderet ferrū secu
 ris in aquam. Exclamauitq; ille. r ait.
 Heu heu dñe mi et hocipm mutuo
 acceperā. Dixit aut hō dei. Tibi cecidit.
 At ille mōstrauit ei locum. Precidit er
 go lignū. r misit illuc. Nat auitq; ferrū
 Et ait. Tolle. Qui extēdit manū. r tu
 lit illud. Rex aut sirie pugnabat p isra
 el p̄siliūq; inijt cū fuis suis dicens. In
 loco illo r illo ponamus insidias. Visit
 itaq; vir dei ad regez israel dicēs. Caue
 ne trāseas in locū illū. qz ibi firi in insi
 dijs sunt. Visit itaq; rex isrl ad locum
 quē dixerat ei vir dei r poccupauit eū r
 obseruauit se ibi nō semel neq; bis. Cō
 turbatūq; ē cor regis sirie p hac re. r cō
 uocatis fuis suis ait. Quare non indi
 catis mihi qs pditor mei sit apud regē
 isrl. Dixitq; vnus fuoz eius. Nequaqs
 dñe mi rex. sed heliseus ppheta q; ē in is
 rael indicauit regi isrl oīa verba q; cūq;
 locutus fueris in conclau tuo. Dixitq;
 eis. Ite r videte vbi sit vt mittā r ca
 piā eū. Annūcianerūt ei dicētes. Ecce
 in dothaim. Visit ḡ illuc eqs r currus
 r robur exercit?. Qui cū venissent nocte
 circūdederūt ciuitatē. Cōsurgens autē
 diluculo misit viri dei egressus est. vi
 ditq; exercitū in circūitu ciuitatis r eqs
 r currus. Nūciauitq; ei dicēs. Heu heu
 dñe mi qd faciem? At ille rñdit. no
 li timere. Plures em̄ nobiscuz sunt q;
 cū illis. Cūq; orasset heliseus ait. Dñe
 aperi oculos pueri huius vt videat. Et
 apuit dñs oculos pueri r vidit. qz ecce
 mōs plenus eqz r curruū igneoz i cir
 cumitu helisei. Hostes vero descendēt
 ad eū. Porro helise? orauit ad dñm di
 cens. Percute obsecro gentē hanc ceci
 tate. Percussitq; eos dñs ne viderent.
 iurta vbi helisei. Dixit aut ad eos hel
 seus. Nō ē hęc via. neq; ista est ciuitas.

Sequimini me et ostendam vobis virum quem queritis. Dixit ergo eos in samariam. Cumque ingressi fuissent in samariam dixit heliseus. Domine. aperit oculos istorum ut videant. Apertusque dominus oculos eorum. et viderunt se esse in medio samarie. dixitque rex israel ad heliseum. cum vidisset eos. Numquid percussit eos pro me. Et ille ait. Non percussit. Neque enim cepisti eos gladio et arcu tuo. et percussas. Sed pone panem et aquam coram eis ut comedant et bibant. et vadant ad dominum suum. Appositaque est eis ciborum magna preparatio. Et comederunt et biberunt. et dimisit eos abieruntque ad dominum suum. Et ultra non venerunt latrones siriie in terram israel. Factum est autem post hec congregavit benedab rex siriie universum exercitum suum. et ascendit et obsidebat samariam. Factaque est fames magna in samaria. et tam diu obsessa est donec vendaretur caput asini octoginta argenteis. et quarta pars cavi stercoreis colubarum quinquaginta argenteis. Cumque rex israel transiret per murum mulier quidam exclamavit ad eum dicens. Salva me domine mi rex. Qui ait. Non te salvet dominus. Quia te possunt salvare. De area vel de torculari. dixitque ad eam rex. Quid tibi vis. Que respondit. Mulier ista dixit mihi. Da filium tuum ut comedamus eum hodie et filium meum comedemus cras. Corimus ergo filium meum et comedemus. dixitque altera die. Da filium tuum ut comedamus eum. Que abscondit filium suum. Quod cum audisset rex scidit vestimenta sua et transibat per murum. Et viditque omnis populus civitatem quam vestitus erat ad carnem intrinsecus. Et ait rex. Hec mihi faciat deus et hec addat. si steterit caput helisei filij saphat super ipsum hodie heliseus autem sedebat in domo sua. et senes sedebant cum eo. Premisit itaque virum et antequam veniret nuncius. ille dixit ad senem. Numquid scitis quod miserit filius homicide huc ut percideret caput meum. Videte ergo cum venerit nuncius claudite ostium ut non sinatis eum introire. Ecce enim sonitus pedum domini est post eum est. Adhuc illo loquente eis apparuit nuncius qui veniebat ad eum. Et ait. Ecce tantum

malum a domino est. Quid amplius expectabatur a domino.

CVII
Dixit autem heliseus. Audite verbum domini. Hec dicit dominus. In tempore hoc cras. modius sile vno stare re erit. et duo modij hordei stare vno in porta samarie. Respondens vnus de duobus sibi super cuius manum rex inclinabat hodie ait. Si dominus fecerit etiam cataractas in celo numquid poterit esse quod loquaris. Qui ait. Glidebis oculis tuis et inde non comedes. Quatuor ergo viri erant leprosi iuxta introitum porte que dixerunt ad invicem. Quid hic esse volumus donec moriamur. Sive ingredi voluerimus civitatem fame moriemur. sive mauerimus hic moriendum nobis est. Venite ergo et transfugiamus ad castra siriie. Si pepererint nobis vivemus. si autem occidere voluerint nihilominus moriemur. Surrexerunt ergo vesperi ut venirent ad castra siriie. Cumque venissent ad principium castrorum siriie. nullum ibidem reppererunt. Si quidem dominus sonitum audiri fecerat in castris siriie. curruum et equorum. et exercitus plurimi. direxeruntque ad invicem. Ecce mercede conduxit adversus nos rex israel reges getheorum et egiptiorum et venerunt super nos. Surrexerunt ergo et fugerunt in tenebras et reliquerunt tentoria sua et equos et asinos in castris fugeruntque alias tentoria suas salvare cupientes. Igitur cum venissent leprosi illi. ad principium castrorum ingressi sunt vnum tabernaculum et comederunt et biberunt. Tuleruntque id argentum et aurum et vestes. et abierunt et absconderunt. Et rursus reuersi sunt ad aliud tabernaculum. et inde sile auferentes absconderunt. Dixeruntque ad invicem. Non recte faciamus. Hec enim dies boni nuncij est. Si tacuerimus et noluerimus nunciare usque mane. sceleris arguemur. Cleite eam et nunciemus in aula regis. Cumque venissent ad portam civitatis narrauerunt eis dicens. Inimus ad castra siriie et nullum ibidem reperimus hominem. nisi equos et asinos alligatos. et fixa tentoria. Ferunt ergo portarum. et nunciaverunt in palatio regis intrinsecus. Qui surrexit nocte. et ait ad

Regum III

seruos suos. **D**ico vobis quod fecerint nobis fieri. **S**ciunt quod fame laboram? et idcirco egressi sunt de castris et latitant in agris dicentes. **C**um egressi fuerint de civitate capiemus eos vivos. et tunc civitatem ingredi poterimus. **R**espondit autem unus fuorum eius. **T**ollam? quicunque qui remanserunt in urbe. quia ipsi tamen sunt in universa multitudo israel alij enim consumpti sunt et mittentes explorare poterimus. **A**dduxerunt ergo duos equos. misitque rex in castris filiorum dicens. **I**te et videte. **Q**ui abi erunt post eos usque ad iordanem. **E**cce autem omnis via plena erat vestibus et vasibus. quae piecerant fieri cum turbarentur. **R**eversique nuntij indicaverunt regi. **E**t egressus populus diripuit castra filie. factusque est modus simile statere vno. et duo modij hordei statere vno iuxta verbum domini. **P**orro rex ducit illum in cuius manu incubuerat constituit ad portam quae calcavit turba in introitu porte et mortuus est. iuxta quod locutus fuerat vir dei quando descenderat rex ad eum. **F**actusque est sermo viri dei quem dixerat regi quando ait. duo modij hordei statere vno erunt. et modius simile statere vno hoc eodem tempore cras in porta samarie. quando viderat dux ille viro dei et dixerat. etiam si dominus fecerit cataractas in celo nunquid poterit fieri quod loqueris et dixit ei. videbis oculis tuis et inde non comedes. **E**uenit ergo ei sicut predictus erat. et calcavit eum populus in porta et mortuus est.

LVIII

Heliseus autem locutus est ad mulierem. cuius vivere fecerat filium dicens. **S**urge vade tu et domus tua. et pegrinare ubicumque reppereris. habitabit enim dominus fame et ieiunio super terram septem annis. **Q**ue surrexit et fecit iuxta verbum hominis dei. et vadens cum domo sua. pegrinata est in terra philistinum diebus multis. **C**umque finiti essent anni septem. reversa est mulier de terra philistinum. **E**t ingressa est. ut interpellaret regem pro domo sua. et pro agris suis. **R**ex autem loquebatur cum giose filio puero viri dei dicens. **N**arra mihi omnia magnalia que fecit heliseus. **L**uncque ille

narraret regi quod mortuus suscitasset. apparuit mulier cuius vivificaverat filium clamans ad regem pro domo sua et pro agris suis. dixitque giose. **D**omine mi rex hec est mulier et hic est filius eius quem suscitavit heliseus. **E**t interrogavit rex mulierem. **Q**ue narrauit ei vera esse. **D**editque ei rex eunuchum unum dicens. **R**estitue ei omnia que sua sunt. et universos redditus agrorum a die qua reliquit terram usque ad presens. **V**enit quoque heliseus damascum et benadab rex sirie egrotabat. **N**untiauerunt quoque ei dicentes. **V**enit vir dei huc. **E**t ait rex ad asahel. **T**olle tecum munera et vade in occursum viri dei. et consule dominum pro eum dicens. **S**i evadere potero de infirmitate mea hac. **F**uit igitur asahel in occursum eius hominis secum munera et omnia bona damasci onera quadraginta camelorum. **C**umque stetit coram eo ait. **F**ilius tuus benadab rex sirie misit me ad te dicens. **S**i sanari potero de infirmitate mea hac. **D**ixitque ei heliseus. **V**ade dic ei. **S**anaberis. **P**orro ostendit mihi dominus quod morte morietur. **E**t stetitque iuxta. et turbatus est usque ad suffusionem vultus. **F**levitque vir dei. **C**ui asahel ait. **Q**uare dominus me flet? **A**t ille dixit. **Q**uia scio quod facturus sis filiis israel mala. **C**ivitates eorum munitas igne succedes. et iuvenes eorum interficias gladio. et pueros eorum elides. et pugnates divides. **D**ixitque asahel. **Q**uid enim sum servus tuus canis. ut faciam rem istam magnam. **E**t ait heliseus. **O**stendit mihi dominus tibi regem sirie. **Q**ui cum recessisset ab heliseo. venit ad dominum suum. **Q**ui ait ei. **Q**uid tibi dixit heliseus. **A**t ille respondit. **D**ixit mihi. recipies sanitatem. **C**umque vixisset dies altera. tulit stragulum et infudit aquam. et expandit super faciem eius. **Q**uo mortuo regnavit asahel pro eo. **A**nno quinto iozabam filie achab regis israel. regnavit iozabam filius saphat rex iuda. **T**riginta duorum annorum erat cum regnare cepisset et octo annis regnavit in hierusalē. **A**mbulavitque in vestibus regum israel. sicut ambulaverat domus achab. **F**ilia enim achab erat uxor eius. **E**t fecit

quod malū ē in conspectu domini. Noluit autē dñs dispdere iudam ppter dauid seruū suū. sicut pmiserat ei vt daret illi lucernā ⁊ filijs eius cūctis diebus. In diebus eius recessit edom ne esset sub iuda ⁊ cōstituit sibi regem. Venit q̄ iorā seira ⁊ omnis exercitus cum eo. Et surrexit nocte. p̄cussitq̄ idumeos q̄ eū circūdederāt et principes curruum. Populus autē fugit i tabernacula sua. Recessit ergo edō ne esset sub iuda vsq̄ in diem hāc. Tūc recessit et lobna in tpe illo. Reliqua autē sermonū ioram ⁊ vniuersa q̄ fecit. nōne hec scripta sunt in libro verborū dierū regum iuda. Et dormiuit iorā cū patribus suis. sepultusq̄ est cum eis in ciuitate dauid. et regit uit ochogias filius ei⁹ pro eo. Anno duo decimo ioram filij achab regis israel regnauit ochogias filius ioram regis iude. Viginquoz annorum erat ochogias cum regnare cepisset. ⁊ vno āno regnauit in hierusalē. Nomē matris eius athalia filia amri regis israel. ⁊ ambulauit in vijs domus achab. ⁊ fecit quod malū est corā dño sicut domus achab. Gener enim domus achab fuit. Abijt quoq̄ cum ioram filio achab ad plianthum cōtra asahel regem sirie i ramoth galaad. ⁊ vulnerauerūt siri ioram. Qui reuersus ē vt curaref in iefrahel. quia vulnerauerūt eum siri in ramoth pliantem contra asahel regem sirie. Porro ochogias filius ioram rex iuda descendit in iudē ioram filius achab in iefrahel. quia egrotabat ibi.

CIX
H Eliseus autē pphetes vocauit vnū de filijs pphetaz ⁊ ait illi. Accinge lūlos tuos. ⁊ tolle lenticulā olei hanc in manu tua. ⁊ vade in ramoth galaad. Cūq̄ veneris illuc. videbis iehu filiū iosaphat filij nāsi. Et ingressus suscitabis eum de medio fratru suoz ⁊ introduces in interius cubiculū. tenensq̄ lenticulā olei fundes sup caput eius. ⁊ dices. Nec dicit dñs. vixite regem super israel. Aperiesq̄ ostium ⁊ fugies. ⁊ nō ibi subsistes. Abijt ergo

adolescēs puer pphete in ramoth galaad. ⁊ ingressus est illuc. Ecce autē principes exercitus sedebāt. Et ait. Verbum mihi ad te o princeps. Dixitq̄ iehu. ad quē ex oib⁹ nobis. At ille dixit. Ad te o princeps. Et surrexit. ⁊ ingressus ē cubiculū. At ille fudit oleū sup caput eius. Et ait. Nec dicit dñs deus isrl. Vixite regē sup pplm dñi isrl. et pcuties domū achab dñi tui. Et vlciscar sanguinem fuoz meoz pphetaz. ⁊ sanguinez oim fuoz dñi de manu iesabel. pdamq̄ oim domū achab. Et interficiat de domo achab mingentē ad parietē. ⁊ clausum ⁊ nouissimū in isrl. Et dabo domū achab sicut domū hierolmā filij nabath ⁊ sicut domus baasa filij achia. Iesabel q̄ comederet canes in agro iesabel. nec erit q̄ sepeliat eam. Aperuitq̄ ostiū ⁊ fugit. Iehu autē ingressus ē ad suos dñi tui. Qui dixerūt ei. Recte ne sunt oia. Quid venit insanus iste ad te. Qui ait eis. Hostis hoīem. ⁊ qd locutus sit. At illi rñderūt. Falsum ē. sed magis narra nobis. Qui ait eis. Nec ⁊ hec locutus ē mihi. Et ait. Nec dicit dñs. Vixite regē sup isrl. Festinauerūt itaq̄ ⁊ vnus q̄q̄ tollēs palliū suū posuerūt sub pedibus eius in similitudinē tribunalis. ⁊ cecinerūt tuba atq̄ dixerūt. Regibit iehu. Coniurauit ergo iehu fili⁹ iosaphat filij nāsi ⁊ iorā. Porro iorā oblederat ramoth galaad. ap̄i ⁊ ois israel. ⁊ asahel regē sirie. ⁊ reuersus fuerat vt curaref in iefrahel ppter vulnera. q̄ p̄cusserant eū siri pliantē ⁊ asahel regē sirie. dixitq̄ iehu. Si placet vobis nemo egrediatur. p̄fugus de ciuitate. ne vadat ⁊ nūci et in iefrahel. Et ascendit. ⁊ p̄fectus ē in iefrahel. Iorā em̄ egrotabat ibi. ⁊ ochogias rex iuda descenderat ad visitandū ioram. Igitur speculator q̄ stabat super turrim iefrahel. vidit globū iehu venientis. Et ait. Video ego globū. Dixitq̄ iorā. Tolle currū et mitte in occursum eoz. ⁊ dicat vadens. Recte ne sunt oia. Abijt ergo q̄ ascenderat currū in occursum eius. et ait. Nec dicit rex. Pacata

sunt oia. dixitq; iehu. **Q**uid tibi et paci
 Transi et sequere me. Nunciauit quoq; spe-
 culator dicens. Venit nuncius ad eos et
 non reuertit. misit etiam currum eorum secun-
 dum. venitq; ad eos et ait. **H**ec dicit rex.
 Nihil parum. Et ait iehu. Quid tibi et
 paci. Transi et sequere me. Nunciauit autem
 speculator dicens. Venit usque ad eos et
 non reuertit. Est autem incessus quasi in-
 cessus iehu filij nassi. Precepit enim gra-
 dit. et ait iozab. Fugite currum. Inherunt
 quoque currum eius. Et egressus est iozab rex israel
 et ochosias rex iuda. singuli in curribus
 suis. Egressusque sunt in occursum iehu et
 inuenerunt eum in agro naboth ierusalemite.
 Cumque vidisset iozab iehu. dixit. Par est
 iehu. At ille respondit. Que pars. Adhuc for-
 nicationes iesabel matris tue et beneficia
 eius multe vigent. Couertit autem iozab
 manum suam. et fugiens ait ad ochosiam. In
 die ochosia. Porro iehu tetendit arcum
 manu. et percussit iozab inter scapulas et
 egressa est sagitta per eorum statimque cor-
 ruit in curru suo. Dixitque iehu ad hada-
 cher ducem. Tolle primum eum in agro naboth
 ierusalemite. Memini enim quoniam ego et tu se-
 dentes in curru sequabamur achab primum
 huius. quod dominus onus super leuauerit super
 eum dicens. Si non per sanguine naboth. et per
 sanguine filiorum eius. quem vidi xeri ait dominus
 reddam tibi in agro isto dicit dominus. Nunc
 ergo tolle et primum eum in agro iuxta domum domini
 Ochosias autem rex iuda videns hoc. fugit
 per viam domus horti. persecutusque est eum iehu
 et ait. Etiam hunc percute in curru suo. et
 percusserunt eum in ascensu gaber qui est iuxta
 geblaam. Qui fugit in mageddo et mor-
 tuus est ibi. Et imposuerunt eum serui eius
 super currum suum et tulerunt in hierusalem. se-
 pelieruntque in sepulcro cum patribus suis in
 ciuitate david. Anno undecimo iozab filij
 achab regis israel regnavit ochosias super
 iuda. venitque iehu in ierusalem. Porro ie-
 sabel introitu eius audito depinxit oculo-
 suos super ierusalem. et ornauit caput suum et
 respexit per fenestram. ingredientem iehu per
 portam et ait. Nihil par potest esse samiri
 qui interfecit dominum suum. Leuauitque ie-

hu faciem suam ad fenestram et ait. **Q**ue est
 ista. Et inclinauerunt se ad eum duo vel
 tres eunuchi. et dixerunt. **H**ec est illa iesabel.
 At ille dixit eis. Precipitate eam et occi-
 sum. Et precipitauerunt eam. Aliphi quoque est san-
 guine pies et equorum ungule calcauerunt
 eam. Cumque introgressus esset ut come-
 deret biberetque ait. **I**te et videte male-
 dicta illa et sepelite eam. quia filia regis est.
 Cumque issest ut sepeliret eam non inuenit
 nisi calthariam et pedes et summas
 manus. Reversusque nunciauerunt ei. Et
 ait iehu. Sermo domini est. quem locutus est
 per seruum suum heliam thesbitam dicens. In
 agro ierusalem comedent canes carnes ie-
 sabel sicut sterco in agro ierusalem. ita ut
 pretereuntes dicant. **H**ec
 cine est illa iesabel.

Erant autem achab septuaginta fi-
 lij in samaria. Scripsit ergo iehu
 literas. et misit in samariam ad opti-
 mates ciuitatis et ad maiores natu et ad
 nutricos achab dicens. Statim ut ac-
 ceperitis literas has que habent filios domini vestri
 et currus et equos et ciuitates firmas et ar-
 ma eligite meliorem et eum quem vobis placuerit
 de filiis domini vestri. et eum ponite super
 solium patris sui. et pugnate per domum domini vestri. **T**i-
 muerit illi rex et dixerunt. **E**cce duo
 reges non potuerunt stare coram eo. et quomodo
 nos valebimus resistere. Miserunt ergo per
 postum domum et perfecti ciuitatis et maiores
 natu et nutricos ad iehu dicentes. Serui
 tui sumus quoniamcumque iusseris faciemus nec
 constituemus nobis regem. **Q**uemcumque tibi
 placet fac. Rescripsit autem eis literas secun-
 dum dicens. **S**i mei estis et obeditis mihi
 tollite capita filiorum domini vestri. et venite ad
 me hac eadem hora cras in ierusalem. **P**or-
 ro filij regis septuaginta viri apud opti-
 mates ciuitatis nutriebant. **C**umque ve-
 nissent littere ad eos. tulerunt filios regis et
 occiderunt septuaginta viros. et posuerunt ca-
 pita eorum in cophinis et miserunt ad eum in ier-
 rusalem. **V**enit autem nuncius ad eum. et indi-
 cauit ei dicens. **A**t tulerunt capita filiorum
 regis. **Q**ui respondit. **P**onite ea ad duos a-
 ceruos iuxta introitum porte usque mane.

Cūq̄ diluxisset egressus est ⁊ stans di-
xit ad oēm pplm. **I**usti estis. **S**i ergo
iuravi dñm meū ⁊ interfeci eū. q̄s p-
cussit oēs hos. **E**videte ḡ nūc qm̄ nō ce-
cidit de fmonibz dñi in trā q̄s locutus
ē dñs sup domū achab ⁊ dñs fecit qd̄ lo-
cutus ē in manu fui sui helie. **P**ercus-
sit igit̄ iehu oīes q̄ reliq̄ erāt de domo
achab in ierabel. ⁊ vniuersos optima-
tes ei⁹ ⁊ notos ⁊ sacerdotes. donec nō
remanerent ex eo reliq̄e. **E**t surrexit. et
venit ī samariā. **C**ūq̄ venisset ad came-
rā pastoz ī via. inuenit fr̄es octoſie re-
gis iuda. dixitq̄ ad eos. **Q**ui nam estis
vos. **Q**ui r̄sponderūt. **F**r̄es octoſie regis
sum⁹ ⁊ deſcēdim⁹ ad salutādos filios re-
gis ⁊ filios regine. **Q**ui ait. **C**ōprehen-
dite eos viuos. **Q**uos cū apprehendis-
sent viuos iugulauerūt eos in cisterna
iuxta camerā q̄dragintaduos viuos et
nō reliq̄t ex eis quēq̄. **C**ūq̄ abisset ide
inuenit ionadab filiū rechab in occur-
sum sibi ⁊ b̄ndixit ei. **E**t ait iehu ad eū.
Nūqd̄ ē cor tuū rectū cū corde meo si-
cut cor meū cū corde tuo. **E**t ait iona-
dab ē. **S**i ē inq̄t. da mihi manū tuam
Qui dedit ei manū suā. **A**t ille leuauit
eū ad se in currū. dixitq̄ ad eum. **V**eni
mecū ⁊ vide celū meū p̄ dño. **E**t im-
pulsū in currū suo duxit in samariā. **E**t
percussit oēs q̄ reliq̄ fuerāt de achab in sa-
maria vsq̄ ad vnū. iuxta verbū dñi qd̄
locut⁹ ē p̄ heliā. **C**ōgregauit ḡ iehu oēm
pplm. ⁊ dixit ad eos. **A**chab coluit baal
parū. ego aut̄ colā eū amplius. **N**ūc igit̄
tur oēs p̄phetas baal. ⁊ vniuersos ser-
uos eius ⁊ cūctos sacerdotes ipius ro-
cate ad me. **N**ullus sit q̄ nō veiat. **S**ac-
rificiū em̄ grande est mihi baal. **Q**ui
cūq̄ deſuerit nō viuet. **P**orro iehu fa-
ciebat hoc inſidioſe. vt diſpderet culto-
res baal. **E**t dixit. **S**anctificate diē so-
lennem baal. **C**locauitq̄ ⁊ miſit in vni-
uersos terminos israel. ⁊ venerūt cūcti
serui baal. **N**ō fuit reſiduus ne vnus q̄
dem qui nō veniret. **E**t ingreſſi ſunt tē-
plum baal. **E**t repleta eſt domus baal.
a ſummo vsq̄ ad ſummū. **D**ixitq̄ his

qui perant ſup veſtes. **P**roferete veſti-
mēta vniuerſis ſeruis baal. **E**t protule-
rūt eis veſtes. **I**ngreſſuſq̄ iehu ⁊ iona-
dab fili⁹ rechab templū baal. ait cultor-
ibus baal. **P**erq̄rite ⁊ videte ne q̄s forte
vobiscū ſit de ſeruis dñi. ſed vt ſint ſer-
ui baal ſoli. **I**ngreſſi ſunt igit̄ vt face-
rēt victimas ⁊ holocauſta. iehu aut̄ p̄-
parauerat ſibi foris octoginta viros et
dixerat eis. **Q**uicūq̄ ſuſcit de homibz
his q̄s ego adduxero in man⁹ vr̄as. aia
eius erit p̄ aia illius. **F**actū ē aut̄ cū cō-
pletū eſſet holocauſtū p̄cepit iehu mili-
tibus ⁊ ducibus ſuis. **I**ngredimini ⁊ pec-
tate eos. **N**ullus euadat. **P**ercuſſerūt
q̄ eos in ore gladij ⁊ piecerūt milites ⁊
duces. **E**t ierūt in ciuitatē templi baal
⁊ protulerūt ſtatūā de phano baal. ⁊ cō-
buſſerūt ⁊ cōminuerūt eā. **D**eſtruxerūt
q̄ edē baal ⁊ fecerūt p̄ ea latrinas vsq̄
in diē hāc. **D**eſcendit itaq̄ iehu baal de is-
rael. **V**erūtū a pct̄is hierolym filij na-
bath qui peccare fecit israel. nō reſceſſit
nec dereliq̄t vitulos aureos q̄ erāt ī be-
thel ⁊ in dan. **D**ixit autez dñs ad iehu.
Quia ſtudioſe egiſti qd̄ rectum erat et
placebat ī oculis meis. ⁊ oīa q̄ erant in
corde meo feciſti d̄ domum achab. filij
tui vsq̄ ad q̄rtā generatōnem ſedebūt
ſup thronū iſrl. **P**orro iehu non cuſto-
diuit vt ambularet ī lege dñi dei iſrl. ī to-
to corde ſuo. **N**ō em̄ reſceſſit a peccatis
hierolym q̄ peccare fecerat iſrl. **I**n die-
bus illis cepit dñs tedere ſup iſrl. **P**er-
cuſſitq̄ eos aſahel ī vniuerſis finibus iſ-
rael. a iordane p̄ orientālē plagā. omnē
frā galaad ⁊ gad ⁊ ruben ⁊ manaſſe. ab
aroer q̄ ē ſup torrentē arnon ⁊ galaad ⁊
baſan. **R**eliq̄ aut̄ d̄ iehu ⁊ vniuerſa
q̄ fecit et fortitudo ei⁹. nōne hec ſcripta
ſunt ī libro d̄ iehu diez regū iſrl. **E**t dor-
miuit iehu cū p̄ribz ſuis. ſepeliertq̄ eū
in ſamaria ⁊ reguit ioachin fili⁹ ei⁹. p̄ eo
Dies aut̄ q̄s reguit iehu ſup iſrl vigin-
ti ⁊ octo anni ſunt in ſamaria. **C**XI
Athalia vero m̄ octoſie videns
mortuū filiū ſuum. ſurrexit et
interfecit omne ſemen regū.

Tollens autem iofaba filia regis iozam soror ochofie. ioas filium ochofie furata est eum de medio filiorum regis qui interficiebantur et nutricem eius de triclinio. et abscondit eum a facie athalie ut non interficeretur eratque cum ea sex annis clam in domo domini. Porro athalia regnavit super terram septem annis. Anno autem septimo misit ioiada et assumens centuriones et milites introduxit ad se in templum domini. pepigitque cum eis fedus. Et adiurans eos in domo domini. ostendit eis filium regis. et precepit illis dicens. **I**ste est finis quem facere debetis. Tercia pars vestrum introeat sabbato. et obseruet excubias domus regis. Tercia autem pars sit ad portam seir. et tertia pars sit ad portam que est post habitaculum scutariorum. et custodietis excubias domus messa. Due vero partes et vos omnes egredientes sabbato custodiant excubias domus domini circa regem. et vallabitis eum hantes arma in manibus vestris. Si quis autem ingressus fuerit septimum templi. interficiatur. Critisque cum rege introeunte et egrediente. Et fecerunt centuriones iuxta omnia que preceperat eis ioiada sacerdos. Et assumentes singuliviros suos qui egrediebantur sabbato cum his que egrediebantur e sabbato venerunt ad ioiadam sacerdotem. Qui dedit eis hastas et arma regis david. que erant in domo domini. Et steterunt singuli habentes arma in manu sua a parte templi dextera usque ad partem sinistram altaris et edis circum regem. Produxitque filium regis et posuit super eum diademam. et testimonium. feceruntque eum regem et vixerunt. et plaudantes manu dixerunt. **U**ivat rex. **A**udiuit autem athalia vocem populi currentis. et ingressa ad turbas in templum domini vidit regem stantem super tribunal iuxta morem. et cantores et turbas prope eum omnesque populum terre letantem. et canentem tubis. et scidit vestimenta sua clamavitque. **A**diuratio. adiuratio. **P**recepit autem ioiada centurionibus qui erant super exercitum et ait eis. **E**ducite eam extra septa templi et quicumque eam secutus fuerit. feriatur gladio. **D**ixerat enim sacerdos. non occidatur in templo domini. **I**mposueruntque ei man-

us et impegerunt eam in viam introitus equorum iuxta palatium et interfecta est ibi. **P**epigit ergo ioiada fedus inter deum et regem et inter populum ut esset populus domini. et inter regem et populum. **I**ngressusque est omnis populus terre templum baal. et destruxerunt aras eius. et imagines contriverunt valide. mathan quoque sacerdos baal occiderunt coram altari. **E**t posuit sacerdos custodias in domo domini. tulitque centuriones et cerethi et pheleti legiones et omnem populum terre. deduxeruntque regem de domo domini. **E**t venerunt per viam porte scutariorum in palatium. et sedit super thronum regum. **L**etatusque est omnis populus terre et civitas coquieuit. athalia autem occisa est gladio in domo regis. septemque annis erat ioas cum regnare cepisset. **XII**

Anno septimo iehu regnavit ioas. **Q**uadraginta annis regnavit in hierosolymis. nomen matris eius sebia de bersabee. **F**ecitque ioas rectum coram domino. cunctis diebus quibus docuit eum ioiada sacerdos. verumtamen excelsa non abstulit. adhuc enim populus imolabat. et adolebat in excelsis incensum. dixitque ioas ad sacerdotem. **O**mnem pecuniam sanctorum que illata fuerit in templum domini a ptereuntibus que offerunt pro precio anime et quam sponte et arbitrio cordis sui inserunt in templum domini. accipiant illam sacerdotes iuxta ordinem suum et instaurent sartatecta domus si quid necessarium viderint instauracione. **I**gitur usque ad vicesimum tertium annum regis. non instauraverunt sacerdotes sartatecta templi. **C**locavitque rex ioas ioiadam pontificem et sacerdotem. dicens eis. **Q**uare sartatecta non instaurat templum. **N**olite ergo amplius accipere pecuniam iuxta ordinem vestrum. sed ad instauracionem templi reddite eam. **P**rohibitique sunt sacerdotes ultra accipere pecuniam a populo. et instaurare sartatecta domus. **E**t tulit ioiada pontifex gasophilatium unum apertumque foramen de super. et posuit illud iuxta altare ad dexteram ingredientium domum domini. mittebantque in eo sacerdotes qui custodiebant ostia omnem pecuniam que deferrebat ad templum domini. **C**umque viderent

nimiā pecuniā esse in gasophilatio. ascē
debat scriba regis et pōtifer. effundebāt
q̄ et numerabāt pecuniā que inuenieba
tur in domo dñi. et dabāt eā iuxta nūe
rū atq̄ mēsurā in manu eoz̄ q̄ preerāt
cōmentarijs domus dñi. Qui impēde
bant eā in fabris lignoz̄ et i cemetarijs
his q̄ opabant i domo dñi et sartatecta
faciebant. et in his q̄ cedebant fara. et vt
emerēt ligna et lapides q̄ excitabant. ita
vt impleret instauratio domus dñi in
vniuersis q̄ indigebāt expensa ad mu
niendā domū. Verūtā mē nō fiebāt ex
eadē pecunia hidrie templi dñi et fuscū
nule et thuribula et tube et oē vas aureū
et argenteū. de pecunia q̄ inferebat in tē
plū dñi. His em̄ q̄ faciebāt opus daba
tur vt instauraret templū dñi. Et non
fiebat ratio his hoīb̄ q̄ accipiebāt pecu
niā vt distribuere eā artificib̄. sed in
fide tractabāt eam. Pecuniā vero p̄ de
licto et pecuniā p̄ peccatis. nō inferebāt
in tēplū dñi. quia sacerdotū erat. Tūc
ascēdit asahel rex sirie et pugnabat cōtra
geth. cepitq̄ eam. Et direxit faciē suā
vt ascenderet in hierl̄m. Quāobrē tu
lit ioas rex iuda oīa sanctificata que cō
secrauerat iosaphat et iozā et ochosias
prēs eius reges iuda. et q̄ ip̄e obrulerat
et vniuersum argentū q̄ inueniri po
tuit in thesauris tēpli dñi. et i palatio re
gis. misitq̄ asaheli regi sirie. et recessit
ab hierl̄m. Reliū aut̄ sermonū ioas et
vniuersa q̄ fecit. nōne hec scripta sunt i
libro xlv̄ diez̄ regū iuda. Surrexerūt
aut̄ serui eius et cōiurauerūt inf̄ se. p̄cus
serūtq̄ in domo mello in descensu sela.
Iosachar nāq̄ filius emath et iosabath
filius somer serui eius p̄cusserūt eum
et mortuus ē. Et sepelierūt eū cū p̄ib̄
suis in ciuitate dauid. regnauitq̄ ama
sias filius eius pro eo.

LXIII

Anno vicefimotercio ioas filij
ochosie regis iude. reguit ioa
chan filius iebu super isrl̄ in sa
maria decē et septē ānis. et fecit malū co
rā dño. Secutusq̄ ē peccata hierobaz̄
filij nabath qui peccare fecit israhel. et nō

declinavit ab eis. Iratusq̄ est furor do
mini p̄ isrl̄. et tradidit eos in manu asa
hel regis sirie. et in manu benadab filij
asahel cūctis dieb̄. Depcatus est aut̄ io
achan faciē dñi. et audiuit eū dñs. Clu
dit em̄ agustus isrl̄ q̄ attriuerat eos rex
sirie. Et dedit dñs saluatozē israheli. et li
beratus ē de manu regis sirie. habitauit
rūtq̄ filij israhel in tabernaculis suis. si
cut lxxi et nudius tertius. Verūtā nō re
cessit a peccatis domus hierobā q̄ pec
care fecit isrl̄. sed in ip̄is ambulauerūt.
Siq̄dem et lucus p̄mansit in samaria
et nō sunt derelicti ioachan de p̄lo nisi
q̄nāginta eq̄tes et decē currus. et decem
milia peditū. Interfecerat em̄ eos rex
sirie. et redegerat q̄si puluerē in tritura
aree. Reliū aut̄ sermonū ioachan et vni
uersa q̄ fecit fortitudo ei. nōne hec scri
pta sunt in libro sermonū diez̄ regū isra
el. Dormiuitq̄ ioachā cū p̄ib̄ suis. et
sepeliēt eū in samaria. reguitq̄ ioas fi
lius eius p̄ eo. Anno tricesimoseptimo
ioas regis iuda reguit ioas filij ioachā
sup isrl̄ in samaria sedecim ānis et fecit
q̄d malū est in aspectu dñi. Nō declina
uit ab oīb̄ pctis hierobā filij nabath q̄
peccare fecit isrl̄. sed in ip̄is ambulauit.
Reliū aut̄ sermonū ioas et vniuersa q̄ fe
cit et fortitudo eius quō pugnerit p̄tra
amasiā regē iuda. nōne hec scripta sunt
in libro sermonū diez̄ regū isrl̄. Et dor
miuit ioas cū p̄ib̄ suis. hierobā au tē
sedit sup solū eius. Porro ioas sepul
tus ē in samaria cū regib̄ isrl̄. Helise
aut̄ egrotabat infirmitate q̄ et mortuus
est. Descēditq̄ ad eū ioas rex isrl̄. et fle
bat corā eo. dicebatq̄ p̄ mi p̄ mi cur
rus israhel et auriga eius. Et ait illi helise
us. Affer arcū et sagittas. Cūq̄ attulisset
ad eum arcum et sagittas. dixit ad rege
israhel. Pone manū tuā sup arcum. Et
cum posuisset ille manū suā. supposuit
heliseus manus suas manib̄ regis et
ait. Aperi fenestrā orientālē. Cūq̄ aperi
uisset. dixit heliseus. Jace sagittas. Et
iecit. Et ait heliseus. Sagitta salutis dñi
et sagitta salutis p̄ siriam. Percutiesq̄

firia in aphec donec consumas eam. Et ait
 Tolle sagittas. Qui cum tulisset rursus
 dicit ei. Percute iaculo terram. Et cum
 percussisset tribu vicibus et stetit. iratus est
 vir dei et ait. Si percussisses quinque
 aut senes aut septies. percussisses firiam
 usque ad consummationem. Nunc autem
 tribu vicibus percutes eam. Mortuus est
 heliseus et sepelierunt eum. Latrunculi autem de
 moab venerunt in terram in ipso anno.
 Quidam autem sepelientes hominem viderunt
 latrunculos. et piecerunt cadaver in sepul-
 cro helisei. Quod cum tetigisset ossa helisei.
 reuixit homo et stetit super pedes suos. Igitur
 asahel rex sirie afflixit israel cunctis diebus
 ioathan. Et miseratus est dominus eorum. et reuer-
 sus est ad eos propter pactum suum quod habebat
 cum abraam et isaac et iacob. et noluit dispere
 eos neque proicere penitentem usque in presentem
 Mortuus est autem asahel rex sirie et regnauit be-
 nadab filius eius pro eo. Porro ioas filius ioan-
 than tulit vrbes de manu benadab filij
 asahel quas tulerat de manu ioathan patris
 sui iure prelij. Tribu vicibus percussit eum
 ioas. et reddidit ciuitates israel. **XIII**

In anno secundo ioas filius io-
 achan regis israel regnauit ama-
 sias filius ioas regis iuda vigin-
 ti quatuor annorum erat cum regere cepisset. Vi-
 ginti autem et nouem annis regnauit in hieru-
 sale. Nomen matris eius ioiaden de hieru-
 salem. Et fecit rectum coram domino. verum-
 tamen non ut dauid pater eius. Iuxta omnia
 que ioas pater suus fecit. nisi hoc tantum quod
 excelsa non abstulit. Adhuc enim populus
 adolebat et immolabat incensum in ex-
 celsis. Cumque obtinuisset regnum percussit
 seruos suos qui interfecerant reges patris
 sui. filios autem eorum qui occiderant non oc-
 cidit. iuxta quod scriptum est in libro legis
 moysi sicut precepit dominus dicens. Non mo-
 rientur presbiteri pro filiis neque filij pro patribus.
 sed unusquisque in peccato suo morietur
 Ipse percussit edom in valle salinarum
 decem milia. et apprehendit petram in pre-
 lio. vocauitque nomen eius iesechel usque
 in presentem diem. Tunc misit amasi-
 as nuncios ad ioas filium ioathan filij

iehu regis israel dicens. Veni et videas-
 mus nos. Remisitque ioas rex israel ad
 amasiam regem iuda dicens. Carduus libani
 misit ad cedrum qui est in libano dicens. Da
 filiam tuam filio meo uxorem. Transierunt
 que bestie saltus qui sunt in libano et ceciderunt
 cauerunt carduum. Percutiens inualuisti
 super edom. et subleuauit te cor tuum. Con-
 tentus esto gloria. et sede in domo tua.
 Quare puocas malum. ut cadas tu et iuda-
 das tecum. Et non acquieuit amasias. Acces-
 ditque ioas rex israel. et viderunt se ipse et
 amasias rex iuda in bethsames oppido
 iude. Percussusque est iuda coram israel. et fu-
 gerunt unusquisque in tabernacula sua. Ama-
 sias vero regem iuda filium ioas filij ocho-
 sie cepit ioas rex israel in bethsames et ad-
 duxit eum in hierusalem. Et interrupit murum
 hierusalem a porta ephraim usque ad portas
 aguli. quadringentis cubitis. Tulitque o-
 aurum et argentum et uniuersa vasa que inue-
 ta sunt in domo domini et in thesauris regis
 et obsides. et reuersus est in samariam. Re-
 liqua autem verba que ioas qui fecit et fortitu-
 do eius que pugnavit contra amasiam regem iuda.
 nonne hec scripta sunt in libro primorum
 diebus regum israel. Dormiuitque ioas cum pa-
 tribus suis et sepultus est in samaria cum regibus
 israel. et regnauit hierosolyma filius eius pro eo.
 Uixit autem amasias filius ioas rex iuda
 postquam mortuus est ioas filius ioachan re-
 gis israel viginti quatuor annis. Reliqua autem
 primorum amasie. nonne hec scripta sunt
 in libro primorum diebus regum iuda. Facta-
 que est contra eum coniuratio in hierusalem. at ille fu-
 git in lachis. Miseruntque post eum lachis
 et interfecerunt eum ibi. et asportauerunt in
 equis sepultusque est in hierosolyma cum patribus
 suis in ciuitate dauid. Tulit autem uniuersus
 populus iude asariam annos natum se-
 decim et constituerunt eum regem pro patre
 eius amasias. Ipse edificauit abila et re-
 stituit eam iude postquam dormiuit rex cum
 patribus suis. Anno quatuordecimo ama-
 sie filij ioas regis iuda regnauit hiero-
 solyma filius ioas regis israel in samaria qui-
 draginta et uno anno. et fecit quod malum
 est coram domino. Non recessit ab omnibus peccatis

hierobvā filij nabath q̄ peccare fecit isrl' Ipe restituet terminos israel ab introitu emath vsq; ad mare solitudis iuxta sermonē dñi dei israel quē locutus ē p̄ seruū suū ionā filiū amathi pphetam. q̄ erat de geth que est in op̄lex. Audit em̄ dñs afflictionē israel amarā nimis 7 q̄ cōsumpti essent vsq; ad clausos carceris 7 extremos. 7 nō esset qui auxiliaretur israel. Nec locutus est dñs vt deleteret nomen isrl' de sub celo. sed saluauit eos in manu hierobvā filij ioas. Reliquā autē s̄monū hierobvā 7 vniuersa q̄ fecit 7 fortitudo eius q̄ preliatus ē. 7 quō restituit damascū 7 emath iude in israel. nōne hec scripta sunt i libro s̄monū dierū regū israel. Dormiuitq; hierobvāz cū p̄tib; suis regib; israel. 7 regnauit zacharias filius eius pro eo. **CXV**

Anno vice simoseptimo hierobvāz regis isrl' regnauit asarias filius amasie regis iuda. Sedecim annoz erat cum regnare cepisset. 7 quinquagintaduob; ānis regnauit i hierusalē. Nomen m̄tis eius iecelia de hierusalē. Fecitq; quod erat placitū coram domino. iuxta om̄ia q̄ fecit amasias pater eius. verūtamē excelsa nō est demolitus. Adhuc popul' sacrificabat 7 adolebat incensum in excelis. Percussit autē dñs regē 7 fuit leprosus vsq; in diē mortis sue. et habitabat in domo libera seorsum Joathan vero filius regis gubernabat palatū 7 iudicabat pplm̄ tre. Reliqua autē s̄monū asarie 7 vniuersa q̄ fecit. nōne hec scripta sunt in libroz verborū diez regū iuda. Et dormiuit asarias cū p̄tib; suis. sepelierūtq; eū cū maioribus suis in ciuitate dauid. 7 regnauit iothan filius ei' p̄ eo. Anno tricemooctauo asarie regis iude regnauit zacharias filius hierobvā sup israel in samaria sex mensib;. 7 fecit qd̄ malū ē coram domino sicut fecerāt p̄res eius. Nō recessit a peccatis hierobvā filij nabath qui peccare fecit israel. Coniurauit autē cōtra eū sellū filius iabes percussitq; eū palam et interfecit. regnauitq; pro eo.

Reliqua autē verborū zacharie. nome. hec scripta sunt in libro sermonum diez regū isrl'. Iste ē sermo dñi quē locutus ē ad iehu dicēs. Filij tui vsq; ad quā generationē. sedebūt de te sup thronū israel. Factumq; ē ita. Sellū fil' iabes regnauit tricelimonono anno asarie regis iude. Regnauit autē vno mense in samaria. Et ascendit manahē fil' gadi de therfa. venitq; samariam 7 percussit sellū filiu; iabes in samaria et interfecit eū regnauitq; p̄ eo. Reliqua autē verborū sellū 7 iuratio eius p̄ quā tetēdit i fidias. nōne hec scripta sunt i libro sermonū diez regū israel. Tūc percussit manahē thapsam 7 om̄es qui erāt in ea. 7 terminos eius de therfa. Noluerāt em̄ apire ei. Et interfecit oēs p̄gnates eius et scidit eas. Anno tricelimonono asarie regis iude reguit manahē fil' gadi sup isrl' decēz ānis in samaria. fecitq; qd̄ erat malū corā dño. Nō recessit a peccatis hierobvā filij nabath q̄ peccare fecit isrl'. cunctis dieb; eius. Veniebat phul rex assirioz in therfa. 7 dabat manahē phul mille talēta argenti vt esset ei in auxiliū 7 firmaret regnū eius. Indixitq; manahē argentū sup isrl' cūccis potentib; 7 diuitib; vt daret regi assiriozū quinquaginta siclos argenti p̄ singulos. Reuersusq; ē rex assirioz. 7 nō ē moratus in therfa. Reliquā autē s̄monū manahen 7 vniuersa q̄ fecit. nonne hec scripta sunt in libro s̄monū diez regū isrl'. Et dormiuit manahē cū p̄tib; suis. Regnauitq; phaceia filius eius p̄ eo. Anno quinquagesimo asarie regis iude reguit phaceia filius manahē sup isrl' in samaria biennio fecit. qd̄ erat malū corāz dño. Nō recessit a peccatis hierobvā filij nabath. q̄ peccare fecit isrl'. Coniurauit autē aduersus eū phacee fil' romelie dux ei'. 7 percussit eū i samaria i turre dom' regie iuxta argob 7 iuxta ariph. 7 cū eo quinquaginta viros de filijs galaaditarū 7 interfecit eū. Reguitq; p̄ eo. Reliquā autē s̄monū phaceie 7 vniuersa q̄ fecit nōne hec scripta sunt i libro s̄monū

diez regū isrl. Anno quinquagesimo secūdo asarie regis iude. Reguit phacee fili' romelie sup isrl in samaria viginti ānis et fecit qd erat malū corā dño. Nō recessit a peccāis hierobvā filij nabath q peccare fecit isrl. In diebz phacee regis isrl venit thxglatphalassar rex assur et cepit abion. et abel domū maacha et ianoē et cedez et asoz. et galaad et galileā et vniuersam frā neptalim. et trāstulit eos in assirios. Cōiurauit aut et tetēdit insidias osee filius hela p phacee filiū romelie. et percussit eū et interfecit. reguitqz pro eo vice simo anno ioathan filij osie. Reliq aut sermōnū phacee vniuerse que fecit. nonne hec scripta sunt in libro pmo nū diez regū israel. Anno secūdo phacee filij romelie regis israel regnauit ioathan filius osie regis iuda. Eligitiqz qz ānoz erat cū regnare cepisset. et sedecim ānis reguit in hierlm. Nomē matris eius hierusa. filia sadoch. Fecitqz qd erat placitū corāz dño. Iuxta omnia q fecit osias pater suus opatus ē verū tamē excelsa nō abstulit. Adhuc plus immolabat et adolebat incensum in excelsis. Ipe edificauit portā domus domini sublimissimā. Reliqua aut sermōnū ioathā et vniuersa que fecit. nonne hec scripta sunt in libro verbor diez regū iuda. In diebz illis cepit dñs mittere iudā rasin regē sirie. et phacee filiu romelie. Et dormiuit iotahan cum pēribus suis. sepultusqz est cū eis in ciuitate dauid p̄ris sui. et regnauit achas fili' eius pro eo.

Anno decimo septimo phacee filij romelie. regnauit achas fili' ioathan regis iuda. Viginti ānoz erat achas cū regnare cepisset. et se decim ānis regnauit in hierlm. Nō recessit qd erat placitum in cōspectu dñi dei sui sicut dō p̄ eius. sed iabulauit in via regū isrl. In sup et filiū suū consecrauit trāstulit p ignē p̄m idola gentiū q dispauit dñs corā filijs israel. Immolabat qz victimas et adolebat incensum in excelsis et in collibz. et sub omni ligno

frondoso. Tūc ascendit rasin rex sirie et phacee fili' romelie rex israel. ad plādū in hierlm. Cūqz obsiderēt achas nō valuerūt supare eū. In tpe illo restituit rasin rex sirie hailā sirie et eiecit iudeos de haila. Et idumei et sirii venerūt in hailam et habitauerūt ibi vsqz in diē hanc. Misit aut achas nūcios ad thxglatphalassar regē assirioz dicens. Seru' tu' et filius tuus ego sum. Ascende et saluū me fac de manu reg' sirie et de manu regis isrl. q cōsurrexerūt aduersum me. Et cū collegisset argentū et aux qd inueniri potuit in domo dñi. et in thesauris regis misit regi assirioz mūera. q et acq̄ euit volūtati ei'. Ascēdit aut rex assirioz rū in damascū. et vastauit eā et trāstulit habitatores ei' cirenen. rasin aut intersefecit. Perrexitqz rex achas i occursum thxglatphalassar regi assiriozū i damascū. Cūqz vidisset altare damasci misit rex achas ad vriā sacerdotē exēplar ei' et similitudinē iuxta oē opus ei'. Extruxitqz vrias sacerdos altare. Iuxta oīa q p̄cepat rex achas de damasco. ita vt fecit sacerdos vrias donec veniret rex achas de damasco. Cūqz venisset rex de damasco vidit altare et veneratus ē illud. ascēditqz et imolauit holocausta et sacrificia suū et libauit libamīa et fudit sanguines paci ficoz q obtulerat sup altare. Porro altare ereū qd erat corā dño transtulit de facie tēpli et de loco altaris et de loco tēpli dñi. posuitqz illud ex latere altaris ad aq̄lonem. Precepit qz rex achas vrie sacerdoti dicens. Sup altare mai' offer holocaustū matutinū. et sacrificia vesptinū et holocaustū reg' et sacrificia ei' et holocaustū vniuersi ppli t̄re et sacrificia eoz et libamīa eoz et omnē sanguinē holocausti. et vniuersum sanguinem victime sup illud effundes. Altare vero ereū erit patū ad volūtate meā. Fecit igit vrias sacerdos iuxta omnia q p̄cepat rex achas. Tulit autē rex achas celatas bases et luterem qui erāt desup. et mare posuit de lōbz ereis qui sustentabant illud. et posuit super pauimentum stracū

lapide. **U**sach quoq; sabati qd edifi-
cauerat in tēplo ⁊ ingressum regis exte-
rius cōuertit in tēplū dñi. ppter regez
assirioꝝ. Reliqua auteꝝ verborū achas ⁊
oia q̄ fecit. nonne hec scripta sunt in li-
bro sermonū dieꝝ regū iuda. Dormi-
uitq; achas cū p̄tib; suis ⁊ sepultus est
cū eis in ciuitate dauid. ⁊ regnauit eze-
chias filius eius pro eo. **XVII**

Anno duodecimo achas regis
iuda regnauit osee filius izela in
samaria sup isrl nouem ānis. fe-
citq; malū corā dño. sed nō sicut reges
isrl q̄ añ eū fuerūt. Contra hūc ascendit
salmanasar rex assirioꝝ. et fact' ē ei osee
seruus. reddebatq; illi tributa. Cūq;
dephendisset rex assirioꝝ osee q̄ rebella-
re nitēs misit nūcios ad sua regem egi-
pti. ne p̄staret tributa regi assirioꝝ. si-
cut singulis annis solitus erat. obsedit
eū. ⁊ vinctū misit in carcerē. pugnatuꝝ
q̄ ē omnē terrā. ⁊ ascendēs samariā ob-
sedit eā trib; ānis. Anno autē nono osee
cepit rex assirioꝝ samariā. ⁊ trāstulit isrl
in assirios. posuitq; eos in hailā ⁊ in al-
iuxta fluuiū gosan in ciuitatib; medoꝝ.
Factum est em̄ cū peccassent filij isra-
el dño deo suo qui eduxerat eos de tra-
egipti de manu pharaonis regis egipti
coluerūt deos alienos et ambulauerūt
iuxta ritū gentiū quas p̄sumpserat dñs
in cōspectu filioꝝ isrl ⁊ regū israel. quia
similiter fecerāt. Et irritauerūt filij is-
rael verbis nō rectis dñm deū suū ⁊ edi-
ficauerūt sibi excelsa in cūctis vrbibus
suis a turre custodiū vsq; ad ciuitatem
munitā. Fecerūtq; sibi statuas ⁊ lucos
in omni colle sublimi. ⁊ subter omne li-
gnū nemorosum. ⁊ adolebāt ibi incen-
sum sup aras in morē gentiū quas trā-
stulerat dñs a facie eoz. Fecerūtq; ver-
ba pessima irritātes dñm. ⁊ coluerūt
mūdicias de qb; d̄cepit eis dñs. ne face-
rent verbū hoc. Et testificatus ē dñs in
isrl ⁊ in iuda p̄ manū omniū p̄phetarū
⁊ videntū dicens. Reuertimini a vijs
vestris pessimis ⁊ custodite p̄cepta mea
⁊ ceremonias iuxta omnē legem quam

p̄cepi p̄tib; v̄is. sicut misi ad vos i ma-
nu suoꝝ meoꝝ p̄phetarū. Qui nō audi-
erūt sed indurauerūt cervicē suā iuxta
cervicē patrū suozū q̄ noluerūt obedire
dño deo suo. Et abiecerūt legitima ei'
⁊ pactū qd pepigit cū p̄tib; eoz ⁊ testifi-
cationes qb; cōtestatus est eos secutiq;
sunt vanitates ⁊ vane egerūt. et secuti
sunt gentes q̄ erāt p̄ circumitiū eoz su-
per qb; p̄cepat dñs eis vt nō facerēt si-
cut ⁊ ille faciebāt. Et dereliquit oia p̄ce-
pta dñi dei sui. fecerūtq; sibi cōstatiles
duos vitulos ⁊ lucos. ⁊ adorauerūt vni-
uersam militiā celi. Seruierūtq; baal
⁊ p̄secrauerūt filios suos ⁊ filias suas p̄
ignē. Et diuinationi inserviebant ⁊ au-
gurijs. ⁊ tradiderūt se vt facerēt malū
corā dño ⁊ irritarēt eū. Iratusq; ē dñs
vehemēter israel. ⁊ abstulit eos a cōspe-
ctu suo ⁊ nō remāsit nisi trib; iuda t̄m-
mō. Sed nec ip̄e iuda custodiuit man-
data dñi dei sui. verūcū ābulauit in ex-
roib; isrl q̄s opatus fuerat. Projecit
q; dñs oē semē isrl. ⁊ affliit eos ⁊ tradi-
dit eos in manu diripiētū. donec p̄ice-
ret eos a facie sua. ex eo iā t̄pe q̄ scissus
ē isrl a domo dō. ⁊ cōstituerūt sibi regē
hierobaz filiu nabath. Separauit em̄
hierobā israel a dño. ⁊ peccare eos fecit
peccatū magnū. Et ambulauerūt filij
israel in vniuersis peccatis hierobaz q̄
fecerat. ⁊ non recesserūt ab eis vsq; quo-
dñs auferret isrl a facie sua. sicut locus
tusus fuerat in manu oim suoꝝ suoz pro-
phetarū. Trāstulatusq; ē isrl de terra sua in
assirios vsq; in diē hāc. Adduxit autē rex
assirioꝝ viros de babilone ⁊ de cutha et
de abaiath ⁊ de emath ⁊ de sepharuaim
⁊ collocauit eos in ciuitatib; samarie p̄
filios israel. Qui possederūt samariā ⁊
habitaerunt in vrbibus eius. Cūq;
ibi habitare cepissent nō timebant do-
minū. ⁊ immisit eis dñs leones q̄ iter-
ficiebāt eos. Nūciatūq; ē regi assirioꝝ
⁊ dictum. Gentes quas trāstulisti ⁊ ha-
bitare fecisti in ciuitatib; samarie igno-
rant legitima dei terre ⁊ immisit in eos
dñs leones ⁊ ecce interficiūt eos. eo q̄

Regum XIII

ignozēt ritū dei terre. **P**recepit autē rex assirioꝝ dicens. **D**ucite illuc vnū de sacerdotibꝫ qꝯ inde captiuos adduxistis. vt vadat ⁊ habitet cū eis. et doceat eos legitima dei terre. **I**git cū venisset vn⁹ de sacerdotibꝫ his qꝯ captiu ducti fuerāt de samaria. hītauit in bethel. ⁊ docebat eos quō colerēt dñm. **E**t vnaqueꝫ qꝯ gēs fabricata ē deū suū. **P**osuerūtqꝫ eos in phanis excelsis qꝯ fecerāt samarite gens ⁊ gens in vrbibꝫ suis. in qbꝫ habitabāt. **E**liri em̄ babilonij fecerūt sochor tenoth. viri autē catixeni fecerūt nergel. ⁊ viri de emath fecerūt asuna. **P**orro euei fecerūt nebaā ⁊ thachan. **D**i autē qꝯ erāt de sapharuaīm pburebant filios suos igni adramelech ⁊ anamelech dñs sepcharuaīm. ⁊ nihilominus colebāt dominū. **F**ecerunt autē sibi de nouissimis sacerdotes excelsorꝫ. ⁊ ponebant eos in phanis sublimibꝫ. **E**t euz dñm colerēt dñs qꝯ suis fūiebāt iuxta cōsuetudinē gentiū de quibꝫ trāslati fuerāt samariaꝫ. **V**sqꝫ in pñtē diē moꝝ sequūt antiquū. **N**ō timēt dñm. neqꝫ custodiūt ceremonias ei⁹ atqꝫ iudicia ⁊ legē et mādatum quō pcepit dñs filijs iacob quē cognōuit isrl. ⁊ pcusserat cū eis pactū ⁊ mandauerat eis dicens. **N**olite timere deos alienos ⁊ nō adoretis eos neqꝫ colatis eos ⁊ nō imoletis eis. sed dñm deū vñm qꝯ eduxit vos de tra egypti in fortitudine magna ⁊ in brachio extēto. ipm timete ⁊ illū adorate ⁊ ipi imolate. **C**erimonias qꝯ ⁊ iudicia ⁊ legē ⁊ mādatū quō scripsit vobꝫ custodite. vt faciatis cūctꝫ diebus et non timeatis deos alienos. **E**t pactū quō pcussit vobiscū nolite obliuisci. nec colatis deos alienos sꝫ dñm deū vñm timete. ⁊ ipse eruet vos de manu oīm inimicoꝝ vꝫoꝝ. **I**lli vero nō audierūt. sed iuxta cōsuetudinē suā pristinā ppetrabāt. **F**uerūt igitur gentes iste timētes qdē dñm. sed nihilomin⁹ ⁊ idolis suis fūietes. **M**ā filij eoz et nepotes sicut fecerūt ptes sui. ita faciūt vsqꝫ in pñtē diē. **XVIII**
Anno tercio osee filij hela regis

israel regnauit ezechias filius achas regis iuda. **E**ligitiqꝫqꝫ ānoꝝerat cū regre cepisset. ⁊ viginti nouē ānis regnauit in hierusalē. **N**omē mris eius abisan filia sacharie. **F**ecitqꝫ quō erat lonū corā dño. iuxta oia qꝯ fecerat dauid pꝫ eius. **I**pse dissipauit excelsa. ⁊ contriuit statuas et succidit lucos. **P**fregitqꝫ serpentē ereū quē fecerat moyses. **S**iquidē vsqꝫ ad illud tꝫ filij isrl adolebāt ei incēsus. **C**locavitqꝫ nomē ei⁹ noelxstā. **E**t in dño deo isrl spauit. **I**taqꝫ post eū nō fuit filius ei de cūctis regibꝫ iuda. sed neqꝫ in his qꝯ ante eū fuerūt ⁊ adhx̄sit dño ⁊ nō recessit a vestigijs eius. fecitqꝫ mādata ei⁹ qꝯ pcepit dñs moysi. vn⁹ ⁊ erat dñs cum eo et in cūctis ad qꝯ pcedebat sapienter se agebat. **R**ebellauit qꝯ dꝫ regē assirioꝝ. ⁊ non fūiuit ei. **I**pse pcussit philisteos vsqꝫ ad gaçam. ⁊ oēs terminos eoz ⁊ a turre custodū vsqꝫ ad ciuitatē munitā. **A**nno quarto regis ezechie qꝯ erat ān⁹ septimus osee filij hela regis israel. ascēdit salmanasar rex assirioꝝ samariam. ⁊ oppuguit eā ⁊ cepit. **M**ā post ānos tres anno sexto ezechie. i. nono anno osee regis israel capta ē samaria ⁊ trāstulit rex assirioꝝ isrl in assirios. collocavitqꝫ eos in hails et in aboz. fluuijs gosān in ciuitatibꝫ medoz. qꝫ nō audierūt vocem dñi dei sui. sꝫ ptergressi sunt pactū ei⁹. **D**ia qꝯ pcepit moyses seruus dñi nō audierūt neqꝫ fecerūt. **A**nno quartodecimo regis ezechie ascendit sennacherib rex assirioꝝ ad vniuersas ciuitates iuda munitas ⁊ cepit eas. **T**unc misit ezechias rex iuda nūcios ad regem assirioꝝ in lachis dicens. **P**eccavi. recede a me ⁊ oē quō imposueris mihi ferā. **I**udixit itaqꝫ rex assirioꝝ ezechie regi iude trecēta talēta argēti ⁊ trigēta talēta auri. **D**editqꝫ ezechias oē argētū quō reptū fuerat in domo dñi ⁊ in thesauris regis. **I**n tꝫ illo pfregit ezechias valuas templi dñi ⁊ laminas auri quas ipse affixerat. ⁊ dedit eas regi assirioꝝ. **M**isit autē rex assirioꝝ in thartam ⁊ raplaris ⁊ raplacen de lachis ad regem ezechiam cum

manu valida hierlm. Qui cum ascen-
dissent venerunt hierlm et steterunt iuxta
aqueductum piscine superioris que est in via
agri fullonis. Vocaueruntque regem. Egressus
est autem ad eos heliachim filius helchie
prepositus domus et sobna scriba et ioabe
filius asapha a commentariis. Dixitque ad
eos rapsaces. Loquimini ezechie. **Hec**
dicit rex magnus rex assiriorum. **Que** est
ista fiducia qua niteris. **For**sitam inisti
consilium ut prepares te ad prelium. **In** que
confidis ut audeas rebellare. **An** sper-
ras in baculo harudineti atque pfracto
egipto. **Sup** que si incubuerit homo comi-
nutus ingreditur manum eius. et pforabit
eam. **Sic** est pharao rex egypti omnibus
qui confidunt in se. **Quod** si dixeritis mi-
hi in domino deo nostro habemus fidu-
ciam. **non**ne iste est cuius abstulit ezechia-
as excelsa et altaria et precepit iude et hieru-
salem ante altare. hoc adorabitis in hieru-
salem. **Nunc** igitur transite ad dominum meum
regem assiriorum. et dabo vobis duo milia
equorum. et videte an habere valeatis ascen-
sores eorum. **Et** potestis resistere an vna
sacrapam de servis domini mei minimis.
An fiduciam habes in egipto propter cur-
rus et equites. **Nunc** quid sine domini volunta-
te ascendi ad locum istum ut demolirer eum
dominus dicit mihi. **Ascende** ad terram hanc
et demolire eam. **Dixerunt** autem eliachim
filius helchie et sobna scriba et ioabe raps-
aces. **Pre**camur ut loquaris nobis ser-
uis tuis siriace. siquidem intelligimus
hanc linguam ut non loquaris nobis iu-
daice audiete populo que est super murum. **R**espondit
que eis rapsaces dicens. **Nunc** quid ad dominum
tuum et ad te misit me dominus meus ut lo-
querer sermones hos et non potius ad viros
qui sedent super murum ut comedant sterco-
ra sua. et bibant urinam suam vobiscum. **Stet**
itaque rapsaces et exclamavit voce ma-
gna iudaice et ait. **Audite** verba regis ma-
gni. regis assiriorum. **Hec** dicit rex. **Non** vos
seducat ezechias. **Non** enim poterit erue-
re vos de manu mea. neque fiduciam vo-
bis tribuet super dominum dicens. **Eruens** li-
berabit nos dominus et non tradet ut civitas

hec in manu regis assiriorum. **Nolite** au-
dire ezechiam. **Hec** dicit rex assiriorum. **Fa-**
cite mecum quod vobis est utile. et egredimini
ad me et comedat unusquisque de vinea
sua. et de ficu sua. et bibetis aquas de cister-
nis vestris. donec veniam et transferam vos in
terram que similis est terre vestre in terram
fructiferam et fertilem vinum. terram panis
et vinearum. terram oliuarum et olei ac mellis et
vivetis et non moriemini. **Nolite** audire
ezechiam que vos decepit dicens. **Domus** li-
berabit nos. **Nunc** quid liberauerit dominus ge-
ntium terram suam de manu regis assiriorum
Ubi est deus emath et araph. **Ubi** est deus
sepharuaïm ana et aua. **Nunc** quid liberaue-
runt samariam de manu mea. **Qui** namque
illi sunt in vniuersis dijs terrarum que erueit
regionem suam de manu mea. ut possit eru-
ere dominus hierlm de manu mea. **Tacuit**
itaque populus et non respondit ei quicquam. **Si** qui-
dem preceptum regis acceperat ut non res-
ponderent ei. **Venit**que eliachim filius hel-
chie prepositus domus et sobna scriba
et ioabe filius asaph a commentariis ad
ezechiam scissis vestibus. et nunciarunt ei
verba rapsaces. **CXIX**

Que cum audisset ezechias rex sci-
dit vestimenta sua et optus est sac-
co. **igressus**que est domum domini. et mis-
sit heliachim prepositum domus et sobnam scri-
bam et senes de sacerdotibus optos saccos ad
esaiam prophetam filium amos. **Qui** dixerunt.
Hec dicit ezechias **Dies** tribulationis et
increpationis et blasphemie dies iste. **Ve-**
nerunt filijque usque ad portum. et viros non habere
portum. **Si** forte audiat dominus deus tuus vni-
uersa verba rapsaces que misit rex assirio-
rum dominus suus. ut exprobraret deum viuen-
tem et argueret deos que auditit dominus deus
tuus. et fac oronem pro reliquijs que repte
sunt. **Venerunt**que serui regis ezechie ad
esaiam. dixitque eis esaias. **Hec** dicit dominus
vobis. **Hec** dicit dominus. **Noli** timere a facie
fronum quos audisti que blasphemauerunt
pueri regis assiriorum me. **Ece** ego
immittam eis spiritum et audiet nuntium et re-
uertetur in terram suam. et deiciatur eum gladio
in terra sua. **Reuersus** est ergo rapsaces

et inuenit regē assiriorū expugnantē lob
 nā. Audierat enim quod recessisset de lachis
Cūq; audisset de taracha rege ethiopiae
 dicentes. ecce egressus est ut pugnet ad
 uersum te. et iret et eum misit nuncios ad
 ezechiam dicens. **H**ec dicite ezechie regi
 iuda. **N**ō te seducat deus tuus in quo hēs
 fiduciā neq; dicas. **N**ō tradet hierusalē
 in manus regis assiriorū. **T**u enim ipse au
 disti quod fecerūt reges assiriorū in uersis
 terris. quod deuastauerūt eas. **N**um er
 go solus poteris liberari. **N**umquid libera
 uerūt dii gentiū singulos quos uastauē
 rūt prēs mei gofan uidelicet et aran et
 reseph et filios eden quod erāt in thelassar.
Ubi ē rex emath et rex arphat et rex ciui
 tatis sepharuaiana et aua. **I**taq; cūq;
 accepisset ezechias lēas de manu nuncio
 rū et legisset eas. ascendit in domū dñi et
 expādit eas corā dño et orauit in cōspe
 ctu eius dicens. **D**ñe deus israel quod sedes su
 per cherubin tu es deus solus regū oīm
 terre tu fecisti celū et terrā. **I**nclina au
 rem tuā et audi. **A**peri dñe oculos tuos
 et uide. et audi oīa uerba sennacherib. que
 misit ut exprobraret nobis deū uiuētē.
Certe dñe dissipauerūt reges assiriorū
 gētes et terras oīm et miserūt deos eorū
 in ignē. **N**ō enim erāt dii. sed opa manūū
 hōim ex ligno et lapide. et perdidērūt eos.
Nūc igitur dñe deus noster saluos nos fac
 de manu eorū ut sciāt oīa regna terre quod
 tu es dñs deus solus. **U**isit autē esaias
 filiū amos ad ezechiam dicens. **H**ec dicit
 dñs deus israel. **Q**ue de peccatus es me su
 per sennacherib rege assiriorum audiui.
Iste ē homo quē locutus est dñs de eo.
Spernit te et subsannauit te ergo filia
 sion. post tergum tuū caput mouit filia
 hierusalem. **C**ui exprobrasti et quē blasphemasti.
Cōtra quē exaltasti uocē tuam et
 eleuasti in excelsum oculos tuos. **C**on
 tra setim israel. **P**er manū suorū tuorū ex
 probrasti dño et dixisti. **I**n multitudine
 currū meo ascendi excelsa montiū in
 summitate libani. et succidi sublimes ce
 dros eius. et electas abietes illius. **E**t in
 gressus sum usque ad fmines eius et saltū

carmeli eius ego succidi. **E**t bibi aquas
 alienas et siccam reliquias pedū meorū
 oīes aquas clausas. **N**umquid nō audisti
 quod ab initio fecerim. **E**t diebus antiq;
 plasmani illud. et adduxi. **E**rūtq; in rui
 nā collū cōpugnatiū ciuitates muni
 te. **E**t qui sedent in eis humiles manu
Cōtremerūt et cōfusi sunt. facti sunt
 uelut fenum agri et uirēs herba tectorū. quod
 arefacta est anteq; ueniret ad maturitatem
Habitaculū tuū et egressum tuū et in
 troitū tuū et uia tuā ego percipiam et furore
 tuū contra me. **I**nsanisti in me. et super
 bia tua ascendit in aures meas. **D**onā
 itaq; circulū in manibus tuis et chamū in
 labiis tuis. et reducā te in uia per quam uen
 disti. **T**ibi autē ezechia hoc erit signum
Comede hoc anno quod reppereris. in secūdo
 autē anno quod sponte nascitur. **P**orro
 in anno tercio seminate et metite. plāta
 te vineas et comedite fructus earū. **E**t
 quodcūq; reliquū fuerit de domo iuda
 mittet radicē deorsum. et faciet fructus
 sursum. **D**e hierusalem autē egredientē re
 liquē. et quod saluet de monte sion. celus dñi
 exercitū faciet hoc. **Q**uāobrem hoc dicit
 dñs de rege assiriorū. **N**ō ingrediet uer
 bem hanc nec mittet in eā sagittā. nec
 occupabit eā clipeus. nec circūdabit eā
 munitio. **P**er uia quod uenit reuertet. et ci
 uitate hanc nō ingrediet dicit dñs. **P**er
 gamq; uerbe hanc et saluabit eā propter me.
 et propter dauid seruū meū. **F**actus est autē
 in nocte illa uenit angelus dñi et percussit in
 castris assiriorū centum octoginta quatuor
 milia. **C**ūq; diluculo surrexisset uidit
 oīa corpora mortuorū et recedēs abiit. **E**t
 reuersus est sennacherib rex assiriorū. et
 mansit in ninive. **C**ūq; adoraret in tem
 plo nesrach deū sui. adramalech et sara
 sar filij eius percusserūt eū gladio fugerūt
 q; in terrā armeniorū et reguit asarad
 don filius eius pro eo.

CXX
In diebus illis egrotauit ezechias
 et sc̄p̄ ad mortē. et uenit ad eū
 esaias filius amos propheta. di
 xitq; ei. **H**ec dicit dñs deus israel. **P**recipe do
 mui tuo. **D**ixeris enim tu et nō uiues.

Qui cōuertit faciē suā ad parietē ⁊ orauit dñm dicēs. **O**bscuro dñe memēto queso quō ambulauerim corā te in ueritate ⁊ in corde pfecto. ⁊ qđ placitū ē corā te fecerim. **F**leuit itaq; esechias fleuit magno. **E**t anteq; egredereſ esaias mediā ptē atrij. factus ē sermo dñi ad eum dicēs. **R**euertere ⁊ dic esechie duci ppli mei. **H**ec dicit dñs meus dauid p̄ris tui. **A**udiui orōnem tuā. ⁊ uidi lacrimā tuā ⁊ ecce sanauit te. **D**ie tercio ascendes tēpluz dñi et addā diebus tuis quindecim annos. **S**ed ⁊ de manu regis assirioꝝ liberabo te ⁊ ciuitatē hanc ⁊ p̄tegam urbem istā. p̄pter me ⁊ p̄pter dauid seruū meū. dixitq; esaias. **A**ffer te massam ficoꝝ. **Q**uā cū attulissent et posuissent sup̄ vlcus eius curatus est. **D**ixerat aut̄ esechias ad esaiā. **Q**uid erit signū qđ dñs me sanabit. ⁊ qđ ascensurus suꝝ die tercia templū dñi. **C**ui ait esaias. **H**oc erit signū a dño qđ facturū sit dñs sermonē quē locutus ē. **V**is ut ascendat umbra decē lineis. aut ut reuertat totidē gradib;. **E**t ait esechias. **F**acile ē umbrā crescere decē lineis. nec hoc uolo ut fiat. sed ut reuertat retroꝝ sum decē ḡdib;. **I**nnocauit itaq; esaias p̄pheta dñm. ⁊ reduxit umbrā p̄ lineas q̄b; iam descēderat in horologio achas retroꝝ sum decē ḡdib;. **I**n tpe illo misit merodach baladā filius aaladā rex babilonioꝝ lras ⁊ mūera ad esechiā. **A**udierat em̄ qđ egrorasset esechias. **L**etatus ē aut̄ in aduentu eoz; esechias ⁊ ostendit eis domū aromatū ⁊ aurū ⁊ argentū ⁊ pigmenta varia unguēta q̄s ⁊ domū uasoz; suoz; ⁊ oīa q̄ h̄e poterat in thesauris suis. **N**ō fuit qđ nō monstrasset eis esechias in domo sua ⁊ in oī ptate sua. **V**est aut̄ esaias p̄p̄ta ad regē esechiā dixitq; ei. **Q**uid dixerūt uiri isti. aut vñ uenerūt ad te. **C**ui ait esechias. **D**e terra longinā uenerūt ad me de babilone. at ille r̄ndit. **Q**uid uiderūt in domo tua. **A**it esechias. **O**īa q̄cūq; sunt in domo mea uiderūt. **N**ihil ē em̄ qđ nō mōstrauerim eis in thesauris meis. dixit itaq;

esaias esechie. **A**udi sermonē dñi. **E**cce dies ueniet ⁊ auferētur oīa q̄ sunt in domo tua. et q̄ cōdiderūt p̄res tui vsq; in diem h̄ac in babilonē. **N**on remanebit quicq; ait dñs. **S**ed ⁊ de filiis tuis q̄ egredient̄ ex te q̄s generabis tollent ⁊ erūt eunuchi in palatio regis babilonis. **D**ixit esechias ad esaiā. **B**onus sermo dñi quē locutus est. **S**it tñm pax ⁊ ueritas in dieb; meis. **R**eliq; aut̄ p̄monū esechie et oīs fortitudo eius et quō fecerit piscinā ⁊ aq̄ductū et introduceꝝ rit aquas in ciuitatē. nō h̄c scripta sunt in libro p̄monū dieꝝ regum iuda. **D**ox̄ miuitq; esechias cū p̄ib; suis ⁊ reguit manasses filius eius pro eo. **CXXI**

Dodecim anoz; erat manasses cū regnare cepisset. ⁊ quinquagintaq; ānis reguit in hierl̄m. **N**omē m̄is eiꝝ aphsiba. **F**ecitq; malū in conspectu dñi. iuxta idola gentiū q̄s teleuit dñs a facie filioꝝ isrl̄. **C**onuerſusq; ē et edificauit excelsa q̄ dissipauerat esechias p̄ eius. ⁊ erexit aras baal ⁊ fecit lucos sicut fecerat achab rex israel ⁊ adorauit oēm militiā celi et coluit eā. **E**truxitq; aras in domo dñi de qua dixit dñs. in hierl̄m ponā nomē meū ⁊ extruxit altaria uniuerse militie celi. in domibus atrij tēpli dñi. **E**t traduxit filiū suū pignē. ⁊ ariolatus ē ⁊ obſuauit auguria ⁊ fecit phitones ⁊ aruspices multiplicauit ut faceret malū corā dño ⁊ irritaret eū. **P**osuitq; idolū luci queꝝ fecerat in tēplo dñi sup̄ q̄ locut⁹ ē dñs ad dō ⁊ ad salomonē filiū eius. **I**n tēplo h̄ et in hierl̄m quā elegi de cūctis tribub; israel. ponā nomē meū in sempit̄nū. ⁊ ultra nō faciā cōmoueri pedē isrl̄ de terra quā dedi p̄ib; eoz; si custodierint ope oīa q̄ p̄cepi eis. ⁊ uniuersam legē quā mādauit eis s̄u me moises. **I**lli dō n̄ audiet̄ s; seducti sunt a manasse ut facerēt malū sup̄ gētes q̄s cōtriuuit dñs a facie filioꝝ isrl̄. **L**ocutusq; ē dñs in manu suoz; suoz; p̄phaz; dicēs. **Q**uia fecit manasses rex iuda ab̄minatōes istas pessimas sup̄ oīa que fecerūt ammorei āc

eum. et peccare fecit etiā iudā in immūditate suis. propterea hec dicit dñs deus israel. Ecce ego inducā mala sup hierusalem et iudā. et quicūq; audierit tunneant ambe aures eius. Extendā sup hierusalem funiculū samarie et pōdus domus achab et teleb. hierusalem sicut deleri solēt tabule. Delēs vertā. et ducā crebrius stilū sup faciē eius. Dimittā vero reliquas hereditatis mee et tradā eas in manus inimicorum eius. erūtq; in vastitate et in rapinā cūctis aduersarijs suis eo qd fecerit malū corā me et pseuerauerunt irritantes me ex die qua egressi sunt prēs eorū ex egipto vsq; ad hanc diē. Insup et sanguinem innocuū fudit manasses multū nimis donec impleret hierusalem vsq; ad os. absq; pctis suis qb peccare fecit iudaz vt faceret malū corā dño. Reliq; autē s̄monū manasse et vniuersa q fecit et peccatū eius qd peccauit. nōne hec scripta sunt i libro s̄monū diez regū iuda. doz miuitq; manasses cū p̄ib; suis. et sepultus ē in hortō domus sue in hortō osan et reguit amō fili' ei' p eo. Vigintiduo rū ānoz erat amō cū regre cepisset. duobus q; ānis reguit in hierlm. Nomen m̄is ei' messallemeth filia aruz de ietheba. Fecitq; malū i aspectu dñi sicut fecerat manasses p̄ ei' et ābulauit in oī via p quā ābulauerat p̄ ei'. Fuiuitq; i mūditijs qb f̄uebat p̄ ei' et adorauit eas et dereliquit dñm deū patrū suoz. et nō ābulauit i via dñi. Retēdetq; ei infidias sui sui. et iterfecit regē i domo sua. Percussit autē p̄ls tre oēs q diurauerāt ā regē amō et cōstituerūt sibi regem iosiā filiū eius p eo. Reliq; autē s̄monū amō q fecit. nonne hec scripta sunt in libro sermonū diez regū iuda. Sepelietq; eū in sepulcro suo i hortō osan. et regnauit iosias fili' eius p eo. **XXII**

Octo annoz erat iosias cū regre cepisset. et trigintauno āno reguit in hierlm. Nomen m̄is ei' ydida filia phadaia de besechat. Fecitq; qd placitū ē corā dño. et ambulauit per omnes vias dauid patris sui. Nō declina

uit ad dexterā siue ad sinistrā. Anno autem octauodecimo regis iosie misit rex saphā filiū affia filij messullā scribā templi dñi. dicēs ei. vade ad helchiā sacerdotē magnū vt p̄flet pecunia q̄ illata ē in templū dñi. quā collegerunt ianitores templi a p̄lo. et turq; fabris p̄ p̄p̄fito domus dñi. Qui et distribuāt ea his q̄ opantur in templo dñi. ad instaurāda fertatecta templi. tignarijs et ceme tarijs. et his q̄ intrupta cōponunt. et vt emanantur ligna et lapides de lapidinis ad instaurandū templū dñi. Verūtū nō supputet eis argentū qd accipiūt. s̄ in in p̄tate hēant et i fide. dixit autē helchias p̄tifer ad saphā scribā. Librū legis repperi i domo dñi. Peditq; helchias volumē saphā scribe. q̄ et legit illud. Cleit q; saphā scriba ad regē. et renūciauit ei qd p̄cepit et ait. Cōflauerūt f̄ui tui pecunia q̄ repta ē in domo dñi. et dederūt vt distribuere fabris ac p̄fectis operis templi dñi. Narrauit q; saphā scriba regi dicēs. Librū dedit mihi helchias sacerdos. Quē cū legisset saphā corā rege et audisset rex vba libri legis dñi. scidit vestimēta sua et p̄cepit helchie sacerdoti et abichā filio saphā et achobz filio micha et saphā scribe et asaie suo regi dicēs. Ite et p̄sultite dñm sup me et super p̄lo et sup oī iuda. de vobis volumis istius qd inuētū ē. Magis em̄ ira dñi successa ē h̄ nos. qz nō audierūt prēs h̄ri vba libri hui' vt facerēt oē qd scriptū ē nobis. Ferūt itaq; helchias sacerdos et abichā et achobz et saphā et asaia ad oldā p̄phetē vxorē sellum filij thecue filij aras custodis vestii q̄ habitabat i hierlm in secūda. locutiq; sunt eā. Et illa r̄ndit. hec dicit dñs deus israel. Dicite viro q̄ misit vos ad me. Hec dicit dñs. Ecce ego adducā mala sup locū istū et sup habitatores ei'. oīa verba legi q̄ legit rex iude. qz de reliquūt me et sacrificauerūt dñs alienis irritātes me in cūctis opib; manuū suaz. Et succendetur indignatio mea i loco hoc et non extinguet. Regi autem iuda qui misit vos vt p̄suleretis dñm.

fic dicetis. **H**ec dicit dñs de' isrl. Pro
eo q' audisti vba volumis et p'erritum
ē cor tuū et humiliatus es coram domi
no. auditis sermōibz cōtra locū istū et
hīatores eius q' s. fierēt in stupore et ī
maledictū et scidisti vestimēta tua. et fle
uisti corā me et ego audiui ait dñs. idcir
co colligā te ad prēs tuos et collegeris
ad sepulcrū tuū in pace vt nō videant
oculi tui omnia mala q' introductorus
sum super locum istum. **XXIII**

Renunciauerūt regi qd' dixe
rat. Qui misit et p'gregati sunt
ad eū oēs senes iuda et hierlm
Ascēditq' rex templū dñi. et omēs viri
iuda. vniuersiq' q' habitabāt in hierlm
cū eo. sacerdotesq' et p'phete et oīs p'plus
a puo vsq' ad magnū. legitq' cūctis au
dientibz oīa verba libri federis q' inuen
tus est in domo dñi. **S**etitq' rex super
gradū et fedus percussit corā dño. vt am
bularēt post dñm. et custodirēt p'cepta
eius et testimonia et cerimonias in omni
corde et in tota aīa. et suscitaret verba fe
deris huius q' scripta erāt in libro illo.
Ascēditq' p'pls pacto. **E**t p'cepit rex hel
chie p'otifici et sacerdotibz secūdi ordīs
et ianitoribz vt p'icerent de templo dñi
omnia vasa q' facta fuerāt baal et in lūco
et vniuerse militie celi et combussit ea for
hierlm in cōualle cedron. et tulit pulue
rem eoz in bethel. **E**t teleuit aruspices
quos posuerāt reges iuda ad sacrifican
dū in excelsis per ciuitates iuda et in cir
comitu hierlm. et eos qui adolebant in
censum baal et soli et lune et duodecim
signis et omni militie celi. **E**t efferrī fecit
lucū de domo dñi foras hierlm in dual
le cedron et combussit eū ibi et redegit in
puluerē. et piecit sup sepulcra vulgi. de
struxit quoq' ediculas effemiatōz. que
erāt in domo dñi. p' q'bz mulieres tere
bāt q'bz domūculas luci. **C**ōgregauitq'
oēs sacerdotes de ciuitatibz iuda. et con
taminauit excelsa vbi sacrificabāt sacer
dotes. de gabaavsq' bethsabee. **E**t destru
xit aras portaz ī introitu ostij iosie p'ri
cipis ciuitatis qd' erat ad sinistrā parte

ciuitatis. **V**erūtē mē nō ascendebāt sa
cerdotes excelsorū ad altare domini in
hierlm sed t'm comedebāt a sima ī me
dio fratrū suozum. **C**ōtaminauit quoz
q'z topher qd' ē in cōualle filij ermon vt
nemo p'secraret filiū suū aut filiam per
ignem moloch. **A**bstulit quoq' equos
quos dederāt reges iude soli in introi
tu templi dñi iuxta evedram nathame
lech eunuchi q' erat in pharurim. cur
rus aut solis combussit igni. **A**laria quo
q'z q' erāt sup tecta cenaculi achaz q' fece
rant reges iuda. et altaria q' fecerat ma
nasses in duobz atrijs tēpli dñi destru
xit rex. et cucurrit inde et dispsit cinerem
eoz in torrentē cedro. **E**xcel'sa quoq'z
erāt in hierlm ad dexterā p'tem montis
effusionis q' edificauerat salomon rex
isrl' affaroth idodo sidonior et chamoz
offensionis moab. et melchō alominatio
ni filioz āmon polluit rex et cōtriuuit sta
tuas. et succidit lucos. repleuitq' loca eo
rū ossibz mortuoz. **I**n super et altare qd'
erat in bethel et excelsum qd' fecerat hie
rolvā filius nabath q' peccare fecit isrl'.
et altare illud excelsum destruxit atq' cō
bussit et cōminuit in puluerē succēdit
q'z etiā lucū. **E**t cōuersus iosias vidit
sepulcra q' erāt in mōte. misitq' et tulit
ossa de sepulcris. et combussit ea sup alta
re. et polluit illud iuxta verbū dñi qd' lo
cutus ē vir dei q' p'dixerat vba hec. **E**t
ait. **Q**uis ē titulus ille quē video. **R**es
ponderuntq' ei ciues vrbis illius. **S**epul
crū ē hoīs dei q' venit de iuda. et p'dixit
ba hęc q' fecisti sup altare bethel. et ait. **V**i
mittite eū. **N**emo amoueat ossa eius.
Et intacta manserūt ossa illius cū ossi
bus prophete qui venerat de samaria.
In sup omnia phana excelsorū que erāt
in ciuitatibz samarie q' fecerāt reges is
rael ad irritādū dñm. abstulit iosias et
fecit eis s'm omnia que fecerat ī bethel.
Et occidit vniuersos sacerdotes et excel
sorū qui erāt ibi sup altaria et combussit
ossa humana sup ea. **R**euerfusq' ē hie
rusalēz p'cepit cū p'plo dicens. **F**acite
phāse domino de ore v'stro secundū quod

scriptū est in libro federis huius. Nec em̄ factus ē phasē tale a diebꝫ iudicū q̄ iudicauerūt isrl̄ 7 oīm dierū regū isrl̄ 7 regū iuda. sicut in octauodecimo anno regis iosie factum ē phasē istud dño in hierl̄m. Sed 7 phitones 7 ariolos 7 si guras idolorꝫ 7 immūditias 7 abomia/ tiones q̄ fuerūt in terra iuda 7 hierusa lem abstulit iosias vt statueret vba le/ gis q̄ scripta sunt ī libro quē inuēit heli chias sacerdos ī tēplo dñi. **S**illis illi n̄ fuit añ eū rex. q̄ reuertere ad dñm ī oī corde suo et in tota aīa sua. et vniuersa d̄tute sua iuxta oēm legem moisi neqꝫ post eū surrexit filis illi. **V**erūt n̄ nō est auersus dñs ab ira furorꝫ sui magni. q̄ iratꝫ ē furor eiꝫ 7 iudā ppter irritatōes q̄bꝫ puocauerat eū manasses. **D**ixit ita qꝫ dñs. **E**t iudā auferā a facie mea sicut abstuli israel. et p̄nciā ciuitatē hāc quā elegi hierl̄m 7 domū de q̄ dixi. erit nomē meū ibi. **R**eliqꝫ v̄o p̄monū iosie 7 vniuersa que fecit. nonne hec scripta sunt ī libro v̄bꝫ dieꝫ regum iuda. **I**n diebꝫ eiꝫ ascēdit pharao nechao rex egi/ pti 7 regē assiriorū ad flumē eufraten. **E**t abiit iosias rex iuda i occursum eiꝫ 7 occisus ī mageddo cū vidisset eū. **E**t portauerūt eū serui sui mortuū de mageddo 7 prulerūt in hierl̄m. 7 sepeliēt eū in sepulcro suo. **T**ulitqꝫ p̄ls terre ioachas filiū iosie. 7 vn̄xerūt eū 7 cōsti/ tuerūt eū regē p̄ p̄e suo. **V**igintrium annorꝫ erat ioachas cū regē cepisset et tribꝫ mensibꝫ reguit in hierl̄m. **N**omē m̄tis eiꝫ amithal. filia hieremie de lob/ na. **E**t fecit malū coraz dño iuxta oīa q̄ fecerāt p̄es eiꝫ. **A**nxitqꝫ eū pharao nechao in rebblatha. q̄ ē in tra emath. ne regret in hierl̄m. **E**t imposuit multaz tre centū talētis argēti. 7 talento auri. **R**egēqꝫ cōstituit pharao nechao helia/ chim filiū iosie. p̄ iosia p̄e eius. **V**ertit/ qꝫ nomē eiꝫ ioachim. porro ioachas tu/ lit 7 vixit in egiptū. argentū autē 7 aux/ redit ioachim pharaōt cū indirisset ter/ re p̄ singulos vt cōferret iuxta p̄ceptuz pharaonis. **E**t vnumquēqꝫ iuxta vires

suas erexit tam argentū q̄ aurū de po/ pulo terre. vt daret pharaoni nechao. **Q**uiginti quinqꝫ annorꝫ erat ioachim cū regnare cepisset 7 vndecim annis reg/ uit in hierusalem. **N**omen m̄tis eiꝫ se/ bida filia phadaia d̄ ruma. **E**t fecit ma/ lum coraz domino. iuxta omnia que fe/ cerant p̄es eius. **CXXIII**

In diebꝫ eius ascēdit nabucho/ donosor rex babilonis. 7 factus ē ei ioachim seruus tribꝫ anis 7 rursū rebellauit 7 euz. **I**mmisitqꝫ ei dñs latrūculos chaldeorꝫ 7 latrūcu/ los sirie 7 latrūculos moab et latrūcu/ los filiorꝫ ammon. 7 immisit eos in iu/ dam vt disperderēt eū iuxta v̄bū dñi q̄ d̄ locutꝫ fuerat p̄ suos suos p̄phetas. **F**a/ ctū ē autē s̄ p̄ v̄bū dñi 7 iudā vt aufer/ ret eū corā se ppter pctā manasse vni/ uersa q̄ fecit. 7 ppter sanguinē innoxū quē effudit. 7 impleuit hierusalem cru/ ore innocentū. 7 ob hāc rē noluit deus p̄piciari. **R**eliqꝫ autē sermonū ioachim 7 vniuersa q̄ fecit. nonne hec scripta sunt ī libro p̄monū dieꝫ regū iuda. **E**t dormi/ uit ioachim cū p̄ribꝫ suis. 7 reguit ioa/ chim filiꝫ eiꝫ p̄ eo. **E**t vltra nō addidit rex egipti vt egredere de tra sua. **T**ule/ rat em̄ rex babilonis a riuo egipti vsqꝫ ad fluuiū eufratē oīa q̄ fuerāt regꝫ egi/ pti. **D**ecē 7 octo ānoꝫ erat ioachim cū regē cepisset. 7 tribꝫ mensibꝫ reguit in hierl̄m. **N**omē m̄tis eius noescha filia helnathan de hierl̄m. **E**t fecit malū co/ ram dño. iuxta oīa q̄ fecerat p̄ eiꝫ. **I**n tpe illo ascenderūt serui nabuchodono/ sor regis babilonis in hierl̄m 7 circūda/ ta ē vrbs munitōibꝫ. **V**enitqꝫ nabucho/ donosor rex babilonis ad ciuitatē cum suis suis. vt oppugnarēt eā. **E**gressus/ qꝫ ē ioachim rex iuda ad regē babilonis ip̄e 7 m̄ eius 7 serui eiꝫ 7 p̄ncipes eiꝫ. 7 eunuchi eius 7 suscepit eū rex babilo/ nis anno actauo regni sui. **E**t ptulit in/ de omnes thesauros domus domini et thesauros domus regie. 7 concidit vni/ uersa vasa aurea que fecerat salomon rex israel ī templo dñi iuxta v̄bū dñi.

7 trāstulit oēm hierlm 7 vniuersos p̄i
cipes 7 oēs fortes exercitus decem milia
in captiuitatē 7 oēm artificem 7 inclu
sozē. nihilq; relictuz ē exceptis paupibz
p̄li terre. Trāstulit q̄z ioachim in ba
bilonē. 7 m̄tem regis 7 vxores regis et
eunuchos regis et iudices terre duxit ī
captiuitatē de hierlm ī babilonē. 7 oēs
viros robustos septē milia et artifices
et inclusores mille oēs viros fortes et
bellatores. duxitq; eos rex babilonis ca
ptiuos in babilonē. Et cōstituit matha
thiam patrū eius p̄ eo. imposuitq; no
mē ei sedechiam. Uice simū 7 primum
ānū etatis hēbat sedechias cū regnare
cepisset. 7 vndecim ānis reguit in hier
usalē. Nomē m̄tis eius erat amithal.
filia hieremie de lobna. Et fecit maluz
coram dño. iuxta oīa q̄ fecerat ioachim.
Trascebat em̄ dñs p̄ hierlm 7 cōtra iu
dam. donec p̄iceret eos a facie sua. Re
cessit sedechias a rege babilois. **XXV**

Actum est autē anno nono re
gni eius mēse decimo. decima
die mēsis venit nabuchodono
soz rex babilonis ip̄e 7 oīs exercitus ei
in hierlm 7 circūdederūt eā. et extruxerūt
in circumitu eius munitiones. Et
clausa ē ciuitas atq; vallata vsq; ad vñ
decimū annuz regis sedechie nona die
mensis. Preualuitq; fames in ciuitate
nec erat panis p̄lo terre. Et interrup
pta ē ciuitas 7 om̄es viri bellatores no
cte fugerūt p̄ viā porte q̄ ē inter dupli
cem murū ad hortū regis. Porro chal
dei obsidebāt in circumitu ciuitatem.
Fugit itaq; sedechias p̄ viā q̄ ducit ad
cāpestria solitudinis. Et p̄secutus ē ex
ercitus chaldeoz regem cōprehenditq;
eū in planitie hiericho. 7 om̄es bellato
res q̄ erāt cū eo dispsi sunt 7 reliq̄runt
euz. Apprehensum ergo regē duxerunt
ad regē babilonis in rebblatha. q̄ locu
tus ē cū eo iudiciū. Filios autē sedechie
occidit coram eo. 7 oculos eius effodit.
vinxitq; eum cathenis 7 adduxit in ba
bilonem. Mense q̄nto septima die mē
sis ip̄e ē ānus nonusdecimus regis ba

bilonis. venit nabufardan princeps ex
ercitus seruus regis babilonis in hier
usalē 7 succendit domū dñi 7 domū re
gis 7 domos hierlm omnēq; domū cō
bussit igni 7 muros hierlm in circumi
tu destruxit oīs exercitus chaldeoz qui
erat cū principe militū. Reliq̄ autē p̄li
ptem q̄ remāserat in ciuitate. 7 pfugas
q̄ trāstugerāt ad regē babilonis. et reli
quū vulgus trāstulit nabufardan prin
ceps militie. 7 de pauperibz terre reliq̄t
vinitozes 7 agricolas. columnas autez
ereas queferant in templo domini 7 ba
ses 7 mare ereum qd̄ erat in domo dñi
cōfregērūt chaldei. 7 trāstulerunt es
omne in babilonē. Illas quoq; ereas
7 trullas. 7 tridētes. 7 cophinos. 7 mor
tariola. 7 oīa vasa erea in qb̄ ministra
bant. tulerūt. necnō 7 thuribula. 7 phi
blas. Que aurea aurea. 7 q̄ argentea ar
gentea. tulit p̄iceps militie. i. colūnas
duas. mare vnuz. et bases quas fecerat
rex salomō ī templo dñi. Non erat p̄o
dus eris oīm vasozum. Decem 7 octo
cubitos altitudis habebat colūna vna 7
capitellū erēū super se altitudinis triū
cubitoz. 7 retiaculū 7 malogranata sup
capitellum colūne om̄ia erea. Simi
lem 7 colūna secūda hēbat ornatū. Tu
lit quoq; princeps militie sarais sacer
dotem. primū 7 sophonias sacerdotēz se
cūdū 7 tres ianitozes. 7 de ciuitate eu
nuchum vnū q̄ erat p̄fectus sup bella
tozes viros. 7 q̄nq; viros de his q̄ stete
rant corā rege quos reperit in ciuitate
7 sopher principem exercitus qui proba
bat tirones de populo terre. 7 sex viros
e vulgo qui inuenti fuerāt in ciuitate.
Quos tollēs nabufardan princeps mi
litum duxit ad regem babilonis in reb
blatha. p̄cussitq; eos rex babilonis 7 in
terfecit eos in rebblatha in terra emath
Et translatus est iuda de terra sua. p̄
pulo autem qui relictus erat in terra
iuda quem dimiserat nabuchodonosoz
rex babilonis p̄fecit golodiam filium
aichan filij saphan. Quod cum audis
sent omnes duces militum ipsi et viri

Prologus

qui erāt cum eis videlicet q̄ d̄stituisse rex babilonis godoliā uenerunt ad godoliā in maspha hismael filius nathanie. ⁊ iohannā filius sarce ⁊ saraiā fili⁹ thanameth netophatites. ⁊ iesonias filius maachati. ipi ⁊ socij eorū. Iurauit q̄ godolias ipis ⁊ socijs eorū dicens. Nolite timere seruire chaldeis. Manete i terra ⁊ seruite regi babilonis. ⁊ bñ erit uobis. Factum est autem in mēse septimo uenit hismael filius nathanie filij elisama de femine regio ⁊ decē uiri euz eo p̄cusserūtq̄ godoliā q̄ ⁊ mortuus ē. sed ⁊ iudeos et chaldeos qui erāt cū eo in maspha. Consurgesq̄ omnis plūs a paruo vsq̄ ad magnū ⁊ principes militum uenerunt in egiptum timentes chaldeos. Factum est uero in anno tricesimo septimo transmigrationis ioachim regis iude. mense duodecimo uicesima ⁊ septima die mensis. subleuauit euilmerodach rex babilonis āno q̄ regre cepat caput ioachim regis iuda de carcere ⁊ locut⁹ ē ei benigne. Et posuit thronū ei⁹ sup thronū regū q̄ erāt cū eo in babilone. ⁊ mutauit vestes ei⁹ quos habuerat in carcere. ⁊ mēdebat panē sp̄ in cōspectu eius cūctis diebus uite sue. annonā quoq̄ cōstituit ei sine intermissione q̄ ⁊ dabat ei a rege per singulos dies omnib⁹ dieb⁹ uite sue.

ExPLICIT secundus liber Ioa-
achim. .i. regum quartus.

Incipit p̄fatio sancti Hieronimi in
librū dabeiamin. q̄ est palipomenon.
quod nos dicere possumus uerba diez

Quāto ac talis est liber iste
ut absq̄ illo si q̄s sciam scri-
pturaz sibi uoluerit arroga-
re semetipm̄ irrideat. p̄ sin-
gula q̄ppe noia iūcturasq̄ uerborū et
p̄termisse in libris regū tegūt ut histo-
rie. ⁊ innumerabiles explicant euāgelij q̄
stīdes. Sed si septuaginta interptum
para. ⁊ ut ab eis in grecū uersa est edi-

tio p̄maneret. supflue mi chromatī epi-
scopoz sanctissime atq̄ doctissime ipel-
leres ut hebreā tibi uolumīa latino ser-
mone transferrē. Qd̄ em̄ semel aures
hoim occupauerat ⁊ nascentis ecclie ro-
borauerat fidē. iustū erat et iā nō silen-
tio cōprobari. Nunc uo cū p̄ uarietate
regionū diuersa ferant exemplaria. et
germana illa antiquaq̄ trāstatio corru-
pta sit atq̄ uiolata nri arbitrij putas.
aut e plurib⁹ iudicare qd̄ uerū sit aut no-
uū op⁹ i ueteri ope cudere. illudētib⁹
q̄ iudeis cornicū ut dī oculos confige-
re. Alexandria ⁊ egiptus i septuaginta su-
is esichū laudat autorē. cōstātinopolis
vsq̄ antiochiā luciani martiris exēpla-
ria p̄bat. Medie inf̄ has puincie pale-
stinos codices legūt. q̄s ab origie elabo-
ratos eusebi⁹ ⁊ p̄philus uulgauerūt.
Totusq̄ orb̄ hacinē se trifaria uarieta-
te cōpugnat. Et certe origenes nō solū
exēpla cōposuit q̄tuor editionū e regio-
ne singula uerba describēs ut vn⁹ dissen-
tians statim ceteris iter se cōsentienti-
bus arguat. s̄ qd̄ maioris audacie ē in
editione septuaginta thodotōis editio-
nē miscuit. asteric⁹ designās q̄ min⁹ fue-
rint. ⁊ sigul⁹ q̄ ex supfluo uidebāt appo-
sita. Si igit̄ alijs licuit si tenere qd̄ sel-
suscepant. et post septuaginta cellulas q̄
uulgo sine autore iactāt singulas. cellu-
las aperuere. hocq̄ in ecclesijs legit̄ q̄
septuaginta nescierūt. cur me nō susci-
pian latini mei q̄ in uiolata editioe uer-
teri ita nouā cōdidi. ut labozē meū he-
breis ⁊ qd̄ his maius ē aplis autorib⁹
cōprobē. Scripsi nup̄ librū de optimo
genere interpretandi ostendēs illa de
euāgelio. ex egipto uocaui filiū meum ⁊
qm̄ nasareus uocabit̄. ⁊ uidebūt i quez
cōpunerūt. ⁊ illud apli. q̄ oculus nō uī-
dit nec auris audiuit ⁊ in cor hois non
ascendit q̄ p̄parauit deus diligentib⁹ se
ceteraq̄ his similia in hebreoz libris i-
ueniri. Certe apli ⁊ euangeliste septua-
ginta interptes nouerant. et vn̄ eis hec
q̄ in septuaginta interptib⁹ non habēt
Christus dñs nri utriusq̄ testamēti cō-
u iij